

METAFORUM

NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI

ÅRGANG 38

1

Mars 2021

ISSN

2535-7468

INNHOOLD

Redaktørens røst	03
Leder	06
Refleksjonar om paradigmer, gyldig kunnskap og epler	10
Det er barna som er heltene i en skilsmisse	18
Å forstå det uforståelige	22
Podcast	28
Samskapende praksiser	30
Elin`s novelle	38
Studentstemmen	40
Webinar NFFT 2021	44
Dikt	52
Christines tankerekker	54
Film	56
Familieterapeuter samtaler på DNS	58
Bøker	62
Når tiden er ute av ledd	66
Setter ikke punktum	68
Musikk	72
Fra arkivet	74

Redaktørens røst

For omtrent ett år siden stengte landet ned. Det siste året har vært preget av ulike sosiale restriksjoner litt avhengig av hvor vi bor. Nå er vaksineringsen i gang og vi kan forhåpentligvis ane konturene av en gradvis åpning av samfunnet igjen.

Sannsynligvis kan vi neste år igjen samles til faglige fellesskap i samme rom. I mellomtiden så skjer det mye digitalt også i NFFT. Vi vil avholde månedlige webinar som en erstatning for årskonferansen som skulle vært på Vettre nå i mars.

Ellen Syrstad har avholdt det første og med over 70 deltagere på første «happening» så må vi si oss godt fornøyd med det. Se på oversikten over de planlagte webinarne som du finner i denne utgaven av Metaforum og sett dem inn i kalenderen din. Vi sees på Zoom.

Ellers kan du i denne utgaven glede deg over våre faste spalter i tillegg til nye bekjentskaper fra ulike deler av den systemiske praksisen rundt omkring. Arnstein Søvik er ny i redaksjonen. Han vil presentere seg selv, og debuterer også med en tekst som tar for seg refleksjoner om paradigmer, gyldig kunnskap og epler. Gled dere!

Vi i redaksjonen kan se at flere og flere blir kjent med Metaforum digitalt. Lesertallene

har en jevnt stigende kurve. Dette er vi glad for. Det er likevel hyggelig om du kan bidra med å dele linker når nye utgaver kommer slik at det når enda flere. Det er også mulig å dele utdrag fra bladet om du ønsker det.

Synes du fortsatt at det er vanskelig å lese digitale utgaver så last det ned som PDF og skriv det ut. Her er det mange muligheter.

Vi ønsker dere en fin vår. Det blir bra!

Erna Henriette

Metaforumredaksjonen

Erna Henriette D. Tyskø
(redaktør)

T 416 83 175
@ erna.tysko@metaforum.no
🏠 Ørland

Siv Sæveraas
(redaksjonsmedlem)

T 951 85 350
@ siv.severaas@metaforum.no
🏠 Bergen

Arnstein Søvik
(redaksjonsmedlem)

T 970 90 219
@ arnstein_sov@hotmail.com
🏠 Volda

Svein Årdal
(layout & produksjonsansvarlig)

T 988 11 444
@ svein.ardal@metaforum.no
🏠 Oslo

Nytt materiale sendes til:
erna.tysko@metaforum.no

Formater:

Annonser: .pdf

Artikler: .doc / .docx / .odt/ .rtf

Bilder/logo: .gif/.png/.jpg/.tif/.psd

Annonsepriser:

- 1/1 side: 5000,-
- 1/2 side: 2500,-
- 1/4 side: 1250,-
- 1/8 side: 675,-

Gratis annonsering om dette inkluderer
avtale om rabatt for NFFTs medlemmer.

Kontakt: erna.tysko@metaforum.no

Hjemmeside: www.nfft.no

Deadline neste nummer: **02.05.2021**

Neste nummer kommer: **15.05.2021**

Norsk Forening for Familieterapi

Sari Lindeman
(Leder)

T 975 28 863
@ sari.lindeman@nfft.no
H Bergen

John Gustavsen
(styremedlem)

T 952 62 925
@ john.gustavsen@nfft.no
H Drammen

Vibeke Lorentzen
(styremedlem)

T 988 94 498
@ vibeke.lorentzen@nfft.no
H Horten

Sigurd Riste Andersen
(styremedlem)

T 900 82 701
@ sigurd.andersen@vid.no
H Oslo

Lindis Courtney Jaatun
(Varamedlem & Forskningskontakt)

T 928 19 865
@ lindis.courtney@gmail.com
H Sandnes

Bente Barstad
(styremedlem)

T 918 49 236
@ bente.barstad@modum-bad.no
H Vikersund

Arne Olaussen Normann
(varamedlem)

T 454 87 117
@ arnehoennormann@hotmail.com
H Færder

Kim Haugan Andersen
(varamedlem)

T 957 39 210
@ kimhaugand@outlook.com
H Oslo

Daglig leder, økonomi- og
medlemsansvarlig

Kristin S. Breda

T 469 36 842
@ kristin.breda@nfft.no
H Halden

Medlemskap & priser

Personlig: 890,-

Medlemskap inkluderer:

- Metaforum
- Fokus på Familien
- Rabatter på foreningens og andre sine arrangementer

www.nfft.no

Bli medlem her

Godt digitalt styreår

Styreåret er snart omme. Det er et godt tidspunkt til å samle tanker og evaluere det som er gjort, før vi igjen skal se framover. For ett år siden skisserte dette styret tre viktige fokusområder for arbeidet. Først var det viktig for oss å støtte og oppmuntre lokale aktiviteter og samlingspunkter. For det andre ønsket vi å påvirke og være en synlig aktør i samfunnet.

Sari Lindeman
Leder i NFFT

Det tredje viktige arbeidsområdet vi bestemte oss for var å være en god tradisjonsbærer. Vi ønsket å ivareta foreningens betydningsfulle tradisjoner, som for eksempel samarbeidet med nordiske og andre europeiske foreninger, utgivelse av Metaforum, støtte Fokus på Familien, organisere førjulsseminar og års- konferanse. Coronaviruset har gjort dette året annerledes for oss alle. Styret har kun hatt én mulighet til å samles fysisk, og ellers er alt styrearbeidet gjort digitalt. Det

har også ført til at vi har vært nødt til å utsette eller avlyse mange viktige faglige samlingspunkter. Som det sies: «necessity is the mother of invention». Kreativitet og nytenkning kan også vokse ut av en nødvendighet. Tradisjonsrike konferanser og møtepunkter for familieterapeuter rundt i verden er erstattet av digitale alternativer. Våre hjemlige konferanser, førjulskonferansen på Logen og årskonferansen på Vette har også fått digitale erstattere. Vi bestemte oss for å erstatte Årskonferansen med ordentlig digital satsning, NFFT digitalt. Dette er en serie spennende webinarer, som skal være gratis og tilgjengelig for medlemmer hver måned. Torsdag 18. februar var den historiske datoen for det første webinarer i rekken. Nylig disputert Ellen Syrstad og hun snakket om temaet «Systemisk oppfølging av foreldre uten omsorg; dilemmaer og utfordringer». Det var et stort øyeblikk for styret å oppleve at det var rundt 75 deltagere som fulgte dette webinarer. Kanskje kan nettopp NFFT digitalt gi oss muligheten til å nå mange, og tilby faglig inspirasjon og felles samlingspunkter for familieterapeuter rundt i Norge. Vi har et spennende program å tilby, og neste kvinne ut er Cecilie Lærkerød torsdag 29. april med tema «Fantasiens magi i barns terapi». Det ligger informasjon om alle webinarer på NFFTs nettsider. Skulle du selv bli inspirert til

å holde en digital workshop, ta gjerne kontakt med NFFT`s styre.

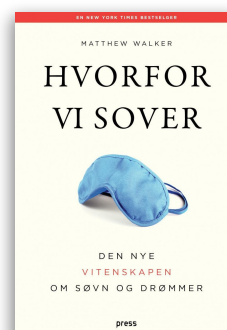
Styret er også godt fornøyd med beslutningen om å lage et videobibliotek. Det handler både om å være tradisjonsbærer og fagformidler. Videobibliotek er et spennende digitalt prosjekt som styret i NFFT har startet. Videobiblioteket skal være en database av samtaler med personer som har vært betydningsfulle for familieterapifeltets utvikling. Det skal også intervjues fagpersoner, miljøer eller grupper som preger feltet i dag. I tillegg skal filmer av arrangementer, systemisk kafe eller webinarer samles i dette videobiblioteket. Vi ønsker også å samle inn og systemisere eldre allerede eksisterende filmmateriale av familieterapeutisk interesse. Så hvis noen har eller kjenner til videoskatter som burde vært tilgjengelig for flere, ta gjerne kontakt med styret. Det komplette videobiblioteket skal være tilgjengelig for NFFTs medlemmer via medlemssidene, men det kan også legges ut kortere versjoner på NFFTs facebookside og nettside.

Fokus på lokale aktiviteter

Over flere år har NFFT vært opptatt av hvordan våre medlemmer kan inspirere hverandre og skape lokalt engasjement der de arbeider og bor. Lokale aktiviteter og samlingspunkter har vært et viktig fokusområde også for dette styret. Vi har opprettet en støtteordning for medlemmer som ønsker å starte et lokallag. NFFT sitt nasjonale styre kan bidra både økonomisk og med å dele erfaringer fra andre som har vært med å starte opp systemisk kafe og lokale aktiviteter. Støttepakken inneholder også mulighet for annonsering av arrangementer på hjemmesiden til NFFT og i Metaforum, mulighet for å få referater eller sammendrag av arrangementer i Metaforum, samt mulighet for en person fra lokallaget å få gratis inngang til NFFTs årskonferanse. Det er allerede etablert lokallag i Vestland og Rogaland, og også Innland planlegger nå å komme i gang. Vi i styret har tro på at lokalt engasjement og aktivitet er en av de faktorene som bidrar til å fremme familieterapi og familieorientert tenkning, og gjøre dette viktige arbeidet mer synlig.

In this talk, Professor Matthew Walker explores twenty years of cutting-edge research to solve the mystery of why sleep matters. Looking at creatures from across the animal kingdom as well as major human studies, he delves into everything from what really happens during REM sleep to how caffeine and alcohol affect sleep and why our sleep patterns change across a lifetime, transforming our appreciation of the extraordinary phenomenon that safeguards our existence.

Nytt redaksjonmedlem

Hei, alle lesere av Metaforum! Det er med stor glede og ydmykhet at jeg trer inn i redaksjonen for medlemsbladet for norsk forening for familierapi.

Arnstein Søvik

Redaksjonsmedlem Metaforum

Jeg har blitt spurt om å introdusere meg selv for nye og gamle lesere. Jeg er utdannet barnevernspedagog og familierapeut. Til daglig arbeider jeg som minoritetsrådgiver i IMDi (Integrerings- og mangfold direktoratet). Siden september 2020 har jeg vært så heldig å få kombinere den jobben med ett vikariat som familierapeut ved familievernkontoret (BUFETAT). I tillegg jobber jeg som behandler hos Studentsamskipnaden (SIVOLDA). Jeg bor i Volda på Sunnmøre, og er naturligvis uendelig glad i dype fjorder og majestetiske fjell.

På fritiden forsøker jeg å holde meg faglig oppdatert, samtidig prøver jeg

også å bidra i fagfeltet gjennom egne publikasjoner. Jeg gleder meg nå til å bli bedre kjent med dette tidsskriftet, både lesere og skribenter. Samtidig håper å kunne bidra til å opprettholde dette tidsskriftet sin faglige form, løfte frem praksis og kanskje finne noen ukjente stemmer i den systemiske verden.

Jeg er kanskje ikke den meste ivrige når det kommer til slike formelle presentasjoner. Derfor er det veldig fint for meg at jeg har fått lov til å dele en liten tekst som jeg har arbeidet med i høst. Kanskje kan den være en inngang til hvem jeg er og hva jeg er opptatt av for tiden.

Vil du starte et lokallag?

NFFT styret kan hjelpe deg!

- Lokallag får økonomisk støtte, kr 2000 for oppstart lokal aktivitet/systemisk kafe. Det forutsettes handlingsplan for årets aktiviteter og kortfattet rapport og regnskap i slutten av året.
- Zoom-møte hvor vi inviterer lokallagsledere til å dele erfaringer om hvordan å starte opp systemisk kafe og lokal aktivitet.
- Roll-up som dere får lånt av oss som kan brukes på arrangementer.
- Intervjugal for systemisk kafé. Dere velger selv hvem som er interessante å invitere for et intervju/samtale på en systemisk kafe, men vi bistår gjerne med forslag til folk i feltet om ønskelig.
- Annonsering på hjemmesiden til NFFT om arrangementer og i Metaforum.
- Mulighet for å få referater eller sammendrag av arrangementer i Metaforum.
- Mulighet for en person fra lokallaget å få gratis inngang til NFFTS årskonferanse.

Det er 3 mulige modeller for organisering av lokallag i NFFT for lokalt arbeid som støttes og er regi av NFFTs medlemmer.

[Les mer om modellene her](#)

Refleksjonar gyldig kun

Det du ser, er aldri fråkopla frå kven du er, seier Knausgård i sjette og siste bind av «Min kamp». Ei så enkel formulert og kanskje sjølv sagt påstand, dannar grunnlaget for ein viktig refleksjon over det essensielle og komplekse. For kven er egentleg den som ser?

Tekst: Arnstein Søvik

Lat oss byrje denne refleksjonen med ei biletleg forteljing. Ifølgje historia hende det noko betydeleg, men likevel heilt naturleg, ein mild haustdag rundt 1680. Ein ung mann har akkurat sett seg godt til rette under eit stort tre, ein stad på landsbygda i Woolsthorpe, England . Der, under treets frodige lauvkrone, dekorert med runde, raude frukter, har den unge søkt ly frå den heite sola. Han kviler seg. Både kropp og sinn trengde det no. Omgjevnadene, mjuke for alle sansar, er skapt for rekreasjon. Forholdet mellom desse to, treet og mannen, skulle syne seg å verte opphav til ny lærdom.

Lauva raslar forsiktig i den milde brisen. Frukta er moden no. Stadig inntak av næring, vekst, etterfylgt av fleire dagar med tøke, har alt gjort sitt. Naturen har gjeve sitt. Treet har utført denne operasjonen så

lenge nokon kan hugse. Ein sprø liten stilk. Den som ein gong gav livsviktig næring til ein liten bukett av blomar, har endeleg spelt ut si rolle. Gradvis har stilken tørka og hardna. Så, heilt ut av det blå. Eit vindpust snur seg og kjem mot treet frå ei annan retning. Pusten frå naturen løftar opp ei grein. Nokre eple setjast i bevegelse. Mannen myser refleksivt tilbake mot sola som lyste på han. Sinnet vert klart. No hugsar han kva oppgåve han hadde føre seg. Då, nøyaktig då, skjer det. Augneblikken.

Kva eller kven som har regien i denne akta er enno ikkje kjent. Mannens blikk heng tomt i lufta. Stilken slepp taket i greina si. Laust, der i lufta kvilar det raude eplet. Men ikkje lenge nok til at noko auge kan sjå det. Jorda har alt kalla det til seg. Det fell. Gjennom lauv, forbi greiner og med andre

om paradigmer, ønsker og **epler**

eple som tause tilskodarar. Lydbølgene vibrerer i lufta. Eit hult dunk er alt som høyrest når det sprø eplet landar på marka. Noko vert registrert. Mannens blick vert instinktivt trekt mot eplet. Det eplet som nettopp hadde hengt på ei grein høgt over hovudet hans. Då har det skjedd. Augneblinken er forbi og lova om gravitasjon vert eit faktum. Den unge var Sir Isaac Newton og resten av historia kjenner du sikkert til.

Dersom du i dag, nesten 400 år seinare, spør nokon «kvifor fell eplet til marka?». Så vil ofte svaret, eller fasiten, vere den vitskapelege forteljinga om gravitasjonens lover. Den forenklinga er sjølvsgagt heilt rett dersom spørsmålet er stilt av ein lærar, til ein elev og ramma er fysikk. Men denne lova åleine rettferdiggjer ikkje den langt rikare forteljinga om eplet, stilken, årstida eller det menneskje som ynskjer seg eit eple. Frå eplet sitt perspektiv kan tyngdekrafta reduserast til ein sjølvsgagt, men tilfeldig variabel som alltid har vore til stades.

Kva perspektiv nyttar vi når vi betraktar og beskriv verden? I den rike forteljinga om eplet kan ein verte freista til å tenke at det er

romantikken som har regien på den språklege leiken. Sett frå vitskapen og Newton sitt perspektiv ville det vore opplysningstida og naturvitskapen som skulle hatt den realistiske forteljarstemma. På eine sida kan ein verte instrumentell og deterministisk. På andre sida kan ein verte romantisk drøymande og

Er verkeleg mine inste tankar om verden berre ei stadfesting på at også eg har indoktrinert ei vitskapeleg og kulturell ramme for bevisstheita mi?

utydelig. Frå min ståstad er eg lært til å tru at det er postmodernismen som er paradigmet som skaper mine tolkingar. Er verkeleg mine inste tankar om verden berre ei stadfesting på at også eg har indoktrinert ei vitskapeleg og kulturell ramme for bevisstheita mi? Ser eg eplet slik eg ser det, eller ser eg berre det eplet eg har blitt lært å sjå?

Dersom ein tilet seg å teikne eit så rikt bilete av eit eplet som fell – kva då når ein skal skildre eit menneskje same kompleksitet? Det seiast at mennesket kan kjenneteiknast av vår kontinuerlege refleksjon over eige tilhøve. Eg trur dette er ei viktig erkjenning for den som ynskjer å forstå seg sjølv.

På dei fleste fagfelt har vi i dag meir kunnskap enn nokon gong. Paradoksalt nok genererer denne kunnskapen berre enda fleire spørsmål.

På dei fleste fagfelt har vi i dag meir kunnskap enn nokon gong. Paradoksalt nok genererer denne kunnskapen berre enda fleire spørsmål. Vi har aldri visst meir, samtidig har vi aldri forstått mindre. I dette skjeringspunktet omringar vi oss sjølve med sanningar og reglar, gjerne med to desimalars nøyaktigheit, for korleis vi skal

leve liva våre. Reglar og tips for å lukkast i utdanning, på arbeid, i relasjonar, kjærleik og med å oppdra borna våre. Som terapeut og skribent er eg sjølv berre ein del av problemet eg freistar kritisere. Vi menneskjer elsker nemleg sikker kunnskap. Vi må rett og slett analysere og dokumentere kvifor eplet fell. I mitt virke møter eg menneskjer i ulike situasjonar. Sårbare og ressurssterke, menneskjer i konflikt og menneskjer i kriser. Eg skal både rådgje, rettleie og åtvar dei. Samtidig skal eg møte dei, forstå dei og anerkjenne dei. Intensjonen er alltid viktig, men den avgjer ikkje alltid resultatet. Kunnskap henta frå tidligare erfaringar, mitt levde liv, tolkingar av forskning og faglitteratur, populærkultur og massemedia, religion, juss og filosofi. Alt dette vert i det enkelte møte akkumulert opp til ei setning: «Har du nokon gong tenkt...». Og akkurat som bilete av det fallande eplet, vil også mi setning verte tolka og forstått ut frå ei meir eller mindre (u)bevisst ramme. Kanskje er det ein romantikar eg snakkar med, eller kanskje er det en realist. Uavhengig av meininga bak mitt utsegn, så vil den andre sitte igjen med

si eiga tolking. Ein risiko er at det som vert høyrte også vert tatt for å vere ei sanning. Kompleksiteten, kanskje til og med det sjølv poenget, hamnar då i skuggen.

Samtidig som vi skal omfamne ny vitskap, bør vi også spørje oss om all denne kunnskapen vi har om menneska og verda til slutt kan bli farleg for oss? Frå skaparberetninga har vi blitt fortalde om mennesket sitt behov for utforsking og dei farar som kan følgje med. I første Mosebok blir vi fortalde om Edens hage og kunnskapens tre. Frukta på treet, truleg ei

form for eple, måtte absolutt ikkje etast av menneska. Trass i dei mest alvorlege åtvaringar om å ikkje røre fruktene frå dette treet, så vart freistinga for stor. Adam og Eva åt den forbodne frukt frå kunnskapens tre. Berre til den konsekvens at dei innsåg at dei var nakne, før dei vart førdømde og jaga ut av paradiset. Fleire tusen år seinare finn vi framleis moralske restar av denne historia i samfunnet rundt oss.

Dette er ikkje meint som ein religiøs eller vitskapeleg åtvaring om domedag eller

fordøming. Begge historiene er berre meint som biletlege illustrasjonar. Åtvaringa ligg ikkje i epla, men i alle dei konkurrerande paradigma og ideologiane som pregar korleis vi ser kvarandre og verden. Kven fortel historiene vi trur på, kvifor blir dei fortalde og kva konsekvensar vil det få når vi trur på dei? Vi må bruke metarefleksjonar og diskursetikk som vaksine for ulike kunnskaps-, og ideologivirus som stadig veks seg meir resistent og kan skaper steile frontar i relasjonar, politikk og mellom fagfelt. Alle vil vi

på eit eller anna nivå ha bekrefta det vi trur på. Ein fare er då at vi endar opp med å lytte mest på den venen, terapeuten eller tanken som vi trur forstår oss best. I periodar kan dette vere oppbyggande. Men dersom vi ikkje først freistar forstår oss sjølv, vårt behov for å bli sett og få bekreftelse. Då fryktar eg at epla stadig vil lande nærmare stammen – og menneske som sit under treet og ser, får bekrefta alle sine forutinntatte hypotesar, og til slutt: kven han er.

Hva er NFFT?

Norsk forening for familierterapi er en interesseforening for fagfolk som jobber aktivt for å utbre kunnskap om og anerkjennelse for familierterapi og familieorientert tenkning. I tillegg fremmer vi samarbeid og kontakt mellom enkelt- personer og grupper som er engasjert i familierterapi, undervisning og forskning relatert til familierterapeutisk arbeid. Vi støtter også forskning og annen fagutvikling innen familierterapi.

Hvorfor bør du være medlem?

Som medlem i NFFT får du faglig oppdatering gjennom det anerkjente tidsskriftet Fokus på familien, som utgis av Universitetsforlaget. Ikke minst får du...

Informasjon om videreutdanning i familierterapi og systemisk praksis og om seminarer, kurs, videoer og litteratur både fra Norge og utlandet.

Muligheter for å presentere deg og selv gjennom fagartikler i Metaforum, eller på den velkjente årskonferansen. Der kan du også knytte kontakter med fagpersoner og fagmiljø over hele landet.

Fortrinnsrett og rabatter ved ulike arrangementer innen ditt fagfelt. Teknisk og økonomisk støtte til egne initiativer innen fagfeltet.

Mulighet til å holde Systemisk Kafè i ditt nærområde.

BLI MEDLEM NÅ

It`s a Sin

Det er 1981 og starten på et nytt tiår. Ritchie, Roscoe og Colin starter et nytt liv i London, men et nytt virus er i fremmarsj, og snart vil livet deres bli satt på en prøve som de aldri kunne forestilt seg.

Serieskaper: Russell T. Davies

Medvirkende: Olly Alexander, Omari Douglas, Callum Scott Howells, Lydia West, Nathaniel Curtis, Keeley Hawes, Shaun Dooley, Neil Patrick Harris, Stephen Fry

HBO Nordic

Redaksjonen tar gjerne imot tips fra leserne om filmer & serier det er verdt å se.

Det er barna som heltene i en skils

Hvert år opplever over 20 000 norske barn og unge at foreldrene deres går fra hverandre. Vi har erfart at mange skilsmissebarn ikke blir sett og hørt, og at gode bøker som kan støtte og hjelpe er mangelvare. Håpet er at boken vår «Skilsmissehelter» kan utgjøre en forskjell for de barna som trenger det og samtidig fremme barnets rett til en egen plass i skilsmisshistorien.

Tekst: Trude Trønnes Eidsvold Rosa von Krogh

Trude: Da min eksmann og jeg gikk fra hverandre for syv år siden, så vi hvor sårbare de tre barna våre var i bruddet. Det stod ikke noe hjelpeapparat klart for dem. De var prisgitt oss voksne og hvordan vi håndterte situasjonen. Våre barn var heldige. Marius og jeg samarbeidet godt i den tsunamien et samlivsbrudd er, og barna ble ivaretatt. Samtidig var jeg overrasket over hvor premature vi som samfunn er på å ivareta barna ved et brudd, til tross for at det store antallet barn som rammes. Ingen visste helt hva de skulle si. Hvor var de gode hjelpemidlene? De gode bøkene? Dette skrev jeg en kronikk om i Aftenposten.

Rosa og jeg ønsket å lage en bok på barnets premisser. Som barneadvokat sitter jeg på mange historier om barn i brudd, hvor også barnets stemme fremkommer. Vi ble enige om å koble inn et barnepanel, og intervjuet skilsmissebarn om hvordan de har opplevd skilsmissen, og hvordan de opplever livet i to familier. Vi ville bygge opp boken rundt barnas historier.

Rosa: Jeg har selv vokst opp i to familier. Mine foreldre skilte seg da jeg var to år. Med utgangspunkt i egne erfaringer, ønsket jeg å lage en bok ut fra barnets perspektiv. Barnets stemme skulle løftes frem. Jeg så for meg en bok «for barn fra barn».

Som Trude sier, ønsket vi å gjengi historier fra virkeligheten. De fortellingene vi var heldige å få tilgang til klippet sammen til det

Kronikk Aftenposten

m er smisse

ugjenkjennelige og anonymiserte. De fleste skilsmissebarna og skilsmissecfamiliene går det heldigvis ganske bra med. En av historiene i boken representerer også denne stemmen. «Snille brudd» er ofte knyttet til familier som fungerte godt før bruddet. Mens i de dysfunksjonelle familiene, blir bruddet og samarbeidet etterpå ofte vanskelig. Personlighetsforstyrrelser og rus går ikke over selv om foreldre går fra hverandre. Vi har ønsket å gi barn fra slike familier en stemme, men avgrenset mot fysisk vold og overgrep. Dette er et komplekst og sammensatt landskap. Særlig der barna er overlatt til den ene voksne.

Alt familieliv har utfordringer i ulik grad og i ulike former. Sånn er det også for de nye familiene som oppstår etter et brudd. Vi har ønsket å vise at slike nye familier ikke er

annenrangs. En del av dette prosjektet handler om å normalisere og virkeliggjøre det å vokse opp i lappeteppefamilien. Gjennom hele boken heier vi på barna som vokser opp i to familier. De må strekke, innordne og tilpasse seg, de blir rike på folk - og ikke minst øvet i relasjoner. Derfor boktittelen Skilsmissehelter.

Trude: Det er viktig å understreke at Skilsmissehelter er ikke en selvhjelpsbok for barn. Barn skal ikke ha selvhjelpsbøker. Det ville jo ansvarliggjort barnet. Vår bok skal fungere som en bekreftelse på at det barnet opplever og føler er helt normalt. Og den skal forhåpentligvis styrke barnet i vanskelige livssituasjon. Men dette er også en slags håndbok, der psykologen Emma Johannessen og helsesykepleier Olaug Kalberg Heggem gir gode råd. Noe jeg som

barneadvokat også gjør på mitt felt, ved bla å fortelle hvilke rettigheter barn har når foreldre skiller seg. Vårt barnepanel, bestående av fem kloke barn fra 9-12 år, gir konkrete råd og tips utfra egne erfaringer. De har også bidratt med innspill til bokens utforming og design.

En liten digresjon

Jeg har stått med mange ben i dette prosjektet. Jeg har bidratt som jurist og advokat, som ekskone og kone, som bonusmor, mamma til tre særkullsbarn og til et nytt, lite fellesbarn. Jeg er heldig, min eksmann og min mann er gode venner. De treffes også uten meg. Vi har felles middager sammen. Vi har ingenting å slåss for eller mot, det er ukomplisert og åpent. Har du en eks som strever med seg selv, eller med rus, eller i verste fall har utøvd vold, er situasjonen en helt annen. Samarbeidet er krevende. Og kanskje skal det heller ikke være noe samarbeid. Det er viktig å få frem denne forskjellen, fordi det ikke er nok at den ene parten tar seg sammen, og så blir

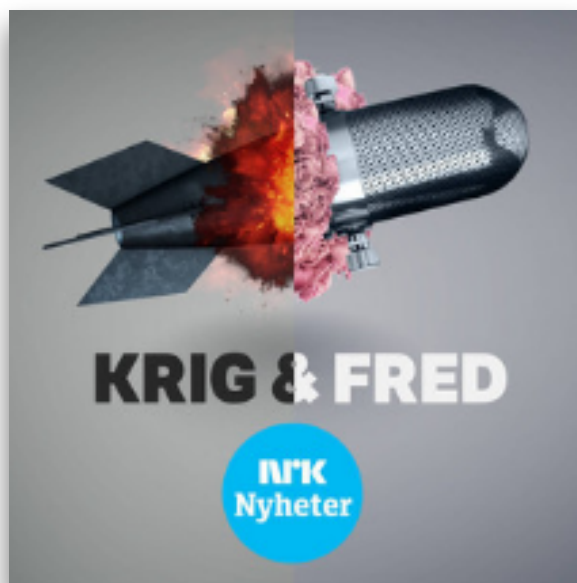
man venner. Men det finnes også bitre og såre brudd, med hevngjerrighet og uvilje i kjølvannet. Dette rammer barna, som ofte blir brikker i foreldrenes spill.

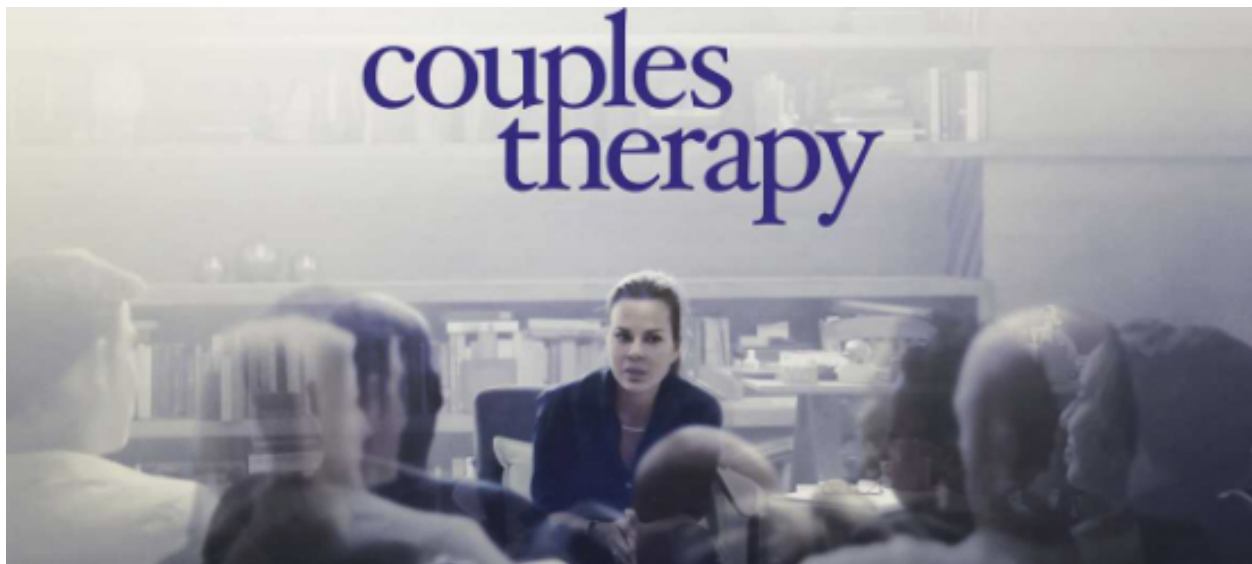
Trude og Rosa: I prosessen med boken har vårt mantra vært «Barnets stemme, ikke barnets ansvar!» Vi har snakket med barn hele veien: om hvordan de opplevde foreldrenes brudd, hva de er opptatt av, lurer på og sliter med, og om hva de ønsker seg av en bok om skilsmisse for barn. Gjennom samtalene har vi fått høre historier som har beveget oss, og kloke refleksjoner som har beriket oss. Og noen såre betraktninger om fraværet av det støtteapparatet de hadde trengt da de ble trukket inn i foreldrenes brudd ... Nå er boken vår ute i verden. La oss håpe den blir til nytte for alle som trenger det!

NB! Vi har også etablert en egen nettside med råd og vink for skilsmissebarn.

[Skilsmissehelter.com](https://www.skilsmissehelter.com)

Prisbelønnet dokumentarserie som følger par mens de får hjelp av psykoanalytiker dr. Orna Guralnik angående problemer i forholdet.

 VG TV+

 SHOWTIME

 TRAILER

Redaksjonen tar gjerne imot tips fra leserne om filmer & serier det er verdt å se.

Å forstå det ufo

Tenk deg om du fikk vite at barnevernet hadde besluttet å ta fra deg ungen din. Ville du noen gang vært i stand til å kunne slå deg til ro med dette, og klare å forstå at du ikke lenger var en god nok forelder? Er det i det hele tatt mulig å kunne forstå at noe sånt skjer?

Tekst: Ellen Syrstad

Foreldre jeg har intervjuet i min avhandling forteller alle at de strever med å forstå hvorfor barnevernet har tatt fra dem barna deres. Terapeuter i familievernnet jeg har intervjuet forteller at de møter foreldre som strever med å forstå omsorgsovertakelsen, og at de selv står overfor flere dilemmaer i møtet med disse foreldrene. Foreldres streben etter å forstå, og familierapeutenes dilemmaer i møtet med foreldrene var temaet for min avhandling som ble avsluttet ved VID Oslo i desember 2020.

Bakgrunn for studien

Å følge opp foreldre som er fratatt omsorgen for sine barn er et ansvarsområde for barnevernet nedfelt i Lov om barneverntjenester. En gjennomgang Riksrevisjonen hadde av barnevernets oppfølging av foreldre uten omsorg i 2003,

viste at så mye som 70% av barneverntjenestene manglet rutiner for en slik oppfølging. Det er krevende for barnevernet å følge opp foreldre etter at de har tatt fra dem omsorgen, samtidig som flere foreldre ofte ikke ønsker å ha noe med barnevernet å gjøre når de har tatt fra den barna deres (Schofield et al., 2011). Det er bakgrunnen for at det i NOU2012:5 Bedre beskyttelse av barns utvikling ble foreslått at familievernnet skulle utvikle et frivillig tilbud til denne foreldregruppen. Det ble opprettet et spisskompetansemiljø i regi av Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet (Bufdir) som skulle utvikle felles nasjonale retningslinjer for dette arbeidet. Disse retningslinjene ble ferdigstilt i 2017 (Bufdir, 2017). Spisskompetansemiljøet ble opprettet i familievernnet i Sør-Rogaland.

Utvalg og metodisk tilnærming

I samarbeid med dette spisskompetansemiljøet rekrutterte jeg seks foreldre som var fratatt omsorgen for sine barn, og som alle hadde erfaring med oppfølging fra familievernet, og syv terapeuter fra familievernet som alle hadde erfaring med å følge opp foreldre uten omsorg. I perioden juni-desember 2016 gjennomførte jeg to fokusgrupper med begge gruppene, og ett individuelt intervju med alle de 13 deltakerne. Siden studien hadde et aksjonsforskningsdesign, var jeg også opptatt av hvordan deltakelse i intervjuene påvirket deltakernes tenkning og praksis. Disse erfaringene ble bragt tilbake til meg og til fokusgruppen. For å gjennomføre og analysere studiens resultater hadde jeg med meg en medforskergruppe som bestod av to

foreldre uten omsorg, to saksbehandlere fra barnevernet, to terapeuter fra familievernet og to forskere (i tillegg til meg).

Å forstå det uforståelige

Første delstudie var basert på foreldrenes erfaringer med å miste omsorgen for sine barn, deres behov for støtte og oppfølging, og erfaringer med oppfølging av familievernet (Syrstad & Slettebø, 2020). Foreldrene fortalte at de strevde med å forstå hvorfor barnevernet hadde tatt fra dem omsorgen. En forelder forklarte dette som at det var vanskelig å skulle se seg selv i speilet å innrømme at hun prioriterte rus fremfor barna sine. En annen forelder mente en slik erkjennelse ville være som å åpne opp døra til angsten, mens en tredje forelder reflekterte rundt hvorvidt det kunne være en måte å beskytte seg selv på.

De fortalte også at barnevernet brukte ord de ikke forstod, som for eksempel "mentalisering" og "turtaking". I den maktesløse posisjonen de opplevde å være i overfor barnevernet, der mye stod på spill (Frank, 2005) kunne det være vanskelig å be om forklaringer. De opplevde dermed å være i en slags "catch 22" (Ross et al., 2017).

Et spørsmål jeg stilte var hvorvidt det er mulig å forstå når din identitet oppleves som truet (Breakwell, 1986), og foreldrene stemples som "ikke gode nok foreldre" (Schofield et al., 2011)? Foreldrene beskrev avmakten de følte overfor barnevernet som total, og at uansett hvor mye de selv opplevde progresjon, var dette noe de opplevde ikke ble vektlagt ved neste rettssak. Til tross for, eller på grunn av den avmaktsposisjonen de beskrev at de befant seg i, valgte de å samarbeide med barnevernet. Dette gjorde de blant annet fordi de trodde det vil gagne dem selv, både fra å unngå å ta dårlige valg som for eksempel å drikke, og ved at de kunne oppnå goder som for eksempel økt samvær med barna sine. Dermed kan et slikt valg anses

som strategisk innenfor et svært begrenset handlingsrom (Goffman, 1970).

Samarbeidet med barnevernet er beskrevet som at foreldrene gjorde det de trodde barnevernet ville de skulle gjøre, og en forelder beskrev at når hun stod overfor valg i hverdagen hadde hun alltid i bakhodet hva hun trodde barnevernet ville rådet henne til å gjøre. Dette kan forstås som at foreldrenes tidligere handlinger ble definert som "feil", og at det gjorde dem rådvile og usikre på egne handlinger (Nelson, 2001). Foreldrene beskrev sitt møte med familievernnet som annerledes. En av foreldrene sier: "De åpner opp sine armer og du er ikke lenger mislykka" (Syrstad & Slettebø, 2020). De beskrev dette møtet som at fokuset til familievernnet var mer ressursorientert enn barnevernet sitt fokus, og de opplevde å bli møtt med respekt, tillit og åpenhet. Dette ga rom for en annen utforsking av deres historier og situasjon enn det de mente var mulig i barnevernet. Studien viser dermed hvordan en annen utforsking kan forekomme når foreldre ikke posisjoneres som "mislykket forelder". En posisjonering vil alltid ha en

moralsk karakter (Harré & Langenhove, 1991).

Å navigere det normative og det ikke-normative

Terapeutene i andre delstudie fremhevet flere dilemmaer de stod overfor i møte med foreldre uten omsorg (Syrstad & Ness, 2019). Det første dilemmaet handlet om forholdet mellom personlige overbevisninger og deres profesjonelle ideal, som ble særlig tydelig for systemiske terapeuter som favnet om sosialkonstruksjonistiske ideer og idealet om å være en ikke-vitende terapeut (Anderson & Goolishian, 1988). Foreldrene de møtte grep ofte ikke en aktiv ekspert-rolle, og viste en marginalitet og et så omfattende hjelpebehov at det var krevende å skulle være en tilbaketrukket terapeut. Samtidig førte foreldrenes historier ofte til en iver etter å lene seg frem og være mer praktisk orientert enn det deres faglige og teoretiske plattform la til grunn. Dette kan forstås som at deres posisjon var fleksibel og at de tilpasset seg foreldrenes behov, og det kan forstås som at de var vitne til historier som preget dem emosjonelt og at det fikk konsekvenser for

deres handlinger (Weingarten, 2003). Det terapeutene imidlertid var bekymret for var hvorvidt deres aktive rolle ville føre til at foreldrene forble i en passiv rolle (Watzlawick, 1980). Terapeutenes neste dilemma var knyttet til deres sosialkonstruksjonistiske ideal om at virkeligheten kan forstås ulikt, at ikke en forståelse er mer "riktig" enn en annen, og at virkeligheten er noe man sammen skaper i sosiale fellesskap (Gergen, 2015). Dette idealet innebar at terapeutene anerkjente foreldrenes historier til tross for at flere av historiene om hvorfor de var blitt fratatt barna kunne virke usannsynlige. Gjennom en narrativ tilnærming kunne de tilnærme seg deres historier uten å ta stilling til sannhetsgehalten, og jobbe med å utvide og utforske historiene. Dette kunne imidlertid føre til et komplisert samarbeid med barnevernet, som gjerne forholdt seg til en annen historie rundt hva som hadde skjedd forut for omsorgsovertakelsen, og som var opptatt av å komme frem til den endelige sannheten. At terapeutene kun fikk høre foreldrenes historier om deres møte med barnevernet utgjorde et tredje dilemma

som handlet om at de ofte fikk høre sterke historier om hvordan foreldrene hadde blitt behandlet av barnevernet. Denne ensidige vinklingen kunne medføre at terapeutene stilte seg kritiske til barnevernets praksis og at dette igjen påvirket deres tillit til dem som system (Syrstad, 2020).

Medforskning: Maktskjevhet eller demokratisering av kunnskap?

Tredje delstudie handler om forskningsprosessen og hva vi opplevde å få ut av å forske sammen som medforskergruppe (Syrstad, 2020, om medforskning jf. Borg & Kristiansen, 2009; Askheim, Lied & Østensjø, 2019). Den diskuterer hvorvidt en slik prosess kunne bidra til å utjevne makt og demokratisere kunnskap. Det vi erfarte var at flere perspektiver kunne skape, men også løse spenninger i medforskergruppen. Dette ble eksemplifisert blant annet som at foreldrenes manglende forståelse for omsorgsovertakelsen var noe saksbehandleren i barnevernet opplevde hun måtte stå til ansvar for i gruppa der hun erfarte å være i en utsatt posisjon. Samtidig løftet en av forskerne frem hvordan en slik gruppe også kunne være en arena til å drøfte at noen kunne havne i en slik uheldig posisjon. Dette hadde også paralleller til deres posisjoner i praksis og bidro dermed med nyttig overføringsverdi. Det neste funnet pekte på at foreldrenes deltakelse kunne skape avstand til foreldrene de representerte. En av foreldre-medforskerne hadde flere ganger fått høre at hun ikke lenger representerte foreldrene som gruppe. Samtidig mente hun at hennes deltakelse også bidro til å redusere stigma rundt dem som gruppe. Hun sa at "kanskje min deltakelse kan bidra til at folk ikke lenger tenker at de er så farlige disse foreldrene, og at man ikke nødvendigvis får brennmerker av å snakke med dem (Syrstad, 2020). Det tredje

funnet viser til hvordan medforskerne på ulike måter bidro inn i forskningsprosessen, både med egenerfaring, praksiserfaring og erfaring fra forskning. Det viser også at forskningsprosessen fikk betydning for dem på ulike måter, både individuelt, faglig og som forskere. Eksempler på dette var hvordan saksbehandleren fra barnevernet fortalte at hun var inspirert av ideer i gruppen til å innføre kontaktpersoner for foreldre på sin arbeidsplass, og et eksempel fra en av foreldrene var hvordan gruppen hadde fått han til å tenke annerledes rundt sin egen rolle som forelder.

Avslutning

Å ikke forstå noe av det verst tenkelige som kan ramme oss mennesker er forståelig. Og det kan ha mange forklaringer. I denne avhandlingen har jeg forsøkt å forstå dette i lys av de posisjonene vi blir plassert og plasserer oss selv i som enkeltindivider, som del av et system og som del av en felles forståelse som skapes i ulike diskursive fellesskap. Avhandlingen kaster også lys over hvordan barnevernet og familievernnet møter, og har mulighet til å møte foreldrenes historier ulikt. De to tjenestene har ulikt mandat, som igjen tilbyr dem ulike posisjoner og ulikt handlingsrom. For foreldrene er begge de to tjenestene viktige; barnevernet har vedtaksmyndighet og kan fatte beslutninger, mens familievernnet kan tilnærme seg foreldrenes historier på en måte som kan hjelpe dem å skape mening i noe som ofte kan fremstå som meningsløst. På denne måten kontekstualiserer og tydeliggjør avhandlingen familievernets særpreg og forskjell fra mer vedtaksbemyndigede virksomheter som for eksempel barnevernet. I en tid der familievern tjenesten står i et spenn mellom å utvikle "beste praksis" og tjenestens systemiske røtter, er dette bidraget viktig. Den tydeliggjør noen av forskjellene mellom tjenestene, og gir et empirisk bidrag til å

forstå hvorfor det er vanskelig å forstå hverandre, og å oppnå konstruktivt samarbeid mellom tjenestene. Til tross for at et slikt samarbeid kan være krevende, og at familievernets oppfølgingstilbud for foreldre uten omsorg går en usikker fremtid i møte (jf. NOU2019:20 En styrket familietjeneste – en

gjennomgang av familieverntjenesten) er det helt nødvendig å tilstrebe dette samarbeidet for at foreldrene skal kunne få en verdig og meningsfull oppfølging og ikke igjen bli bortprioritert i det norske velferdstilbudet.

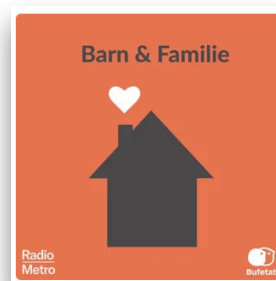
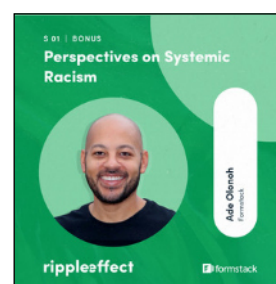
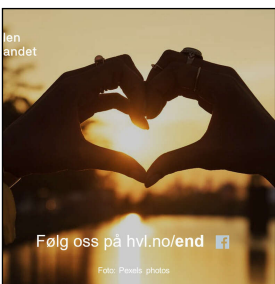

Litteraturliste

Metaforum **podcast**

"Norges *systemiske* mangfold"

Metaforum ønsker å vise det fantastiske mangfoldet vi har innenfor systemisk praksis i Norge.

Hvis du vil skrive om din arbeidsplass, vil vi gjerne høre fra deg.

Ta kontakt med redaktør Erna Henriette

Samskapende praks

Formålet med denne artikkelen er å presentere mitt Ph.d.-prosjekt som en rekke samskapende praksiser. Teksten er skrevet som en autoetnografisk beretning hvor min personlige stemme er det bærende element. Prosjektet er ment å skape noe godt for framtidige fosterbarn ved å arbeide systematisk med fosterforeldre gjennom forskningssirkler. Prosjektet gjennomføres i Diakonhjemmet Omsorg i samarbeid med VID Vitenskapelige Høgskole. Det er finansiert av bedriften og Norges forskningsråd.

Tekst: Tommy Thompson

I 2017 skapte jeg sammen med to tidligere kolleger i Steg Norge som en ideell aktør med non-profit motiv innenfor barnevernsfeltet i Norge. Målet var å utfordre internasjonale kommersielle konsern og veletablerte ideelle organisasjoner ved å arbeide mer innovativt. Ett virkemiddel var å utvikle organisasjonen i takt med vårt eget forskningsprosjekt. Jeg har alltid hatt lyst til å skape en bedrift som jeg kunne utvikle på måter som jeg har tro på. Da det ble klart for meg at jeg som ansatt hos en annen arbeidsgiver hadde blitt ført bak lyset følte jeg meg direkte lurt. Ettersom to av mine kolleger også ønsket å skape en bedrift, ble valget om å skape meg ett nytt arbeidsforhold relativt enkelt.

Allerede nå har jeg vektlagt to sentrale begreper som er relatert til hverandre, og som er helt sentrale for mitt Ph.d.-prosjekt.

Begrepet samskapende tenker jeg utgjør en forståelse av begrepet innovasjon. Når jeg velger å forstå samskaping som en del av innovasjon legger jeg til grunn at det må være aktivitet som foregår i fellesskap med mennesker som bidrar til å skape noe som har verdi for andre. Begrepene samskaping og innovasjon er ikke entydige i seg selv. De kan forstås noe forskjellig innenfor ulike kontekster. Det har derfor vært viktig for meg å finne en forståelse av begrepene. En metodisk måte å forsøke å samforstå begrepet samskaping i min organisasjon blir presentert senere i artikkelen.

Når jeg nå, i ettertid av en lang rekke arbeidsforhold, ser tilbake er det tydelig at jeg har et iboende behov for å skape noe. Absolutt alle arbeidsforhold jeg har innehatt har bestått av ulike utviklingsoppgaver som

siser

Doktorgradprosjekt

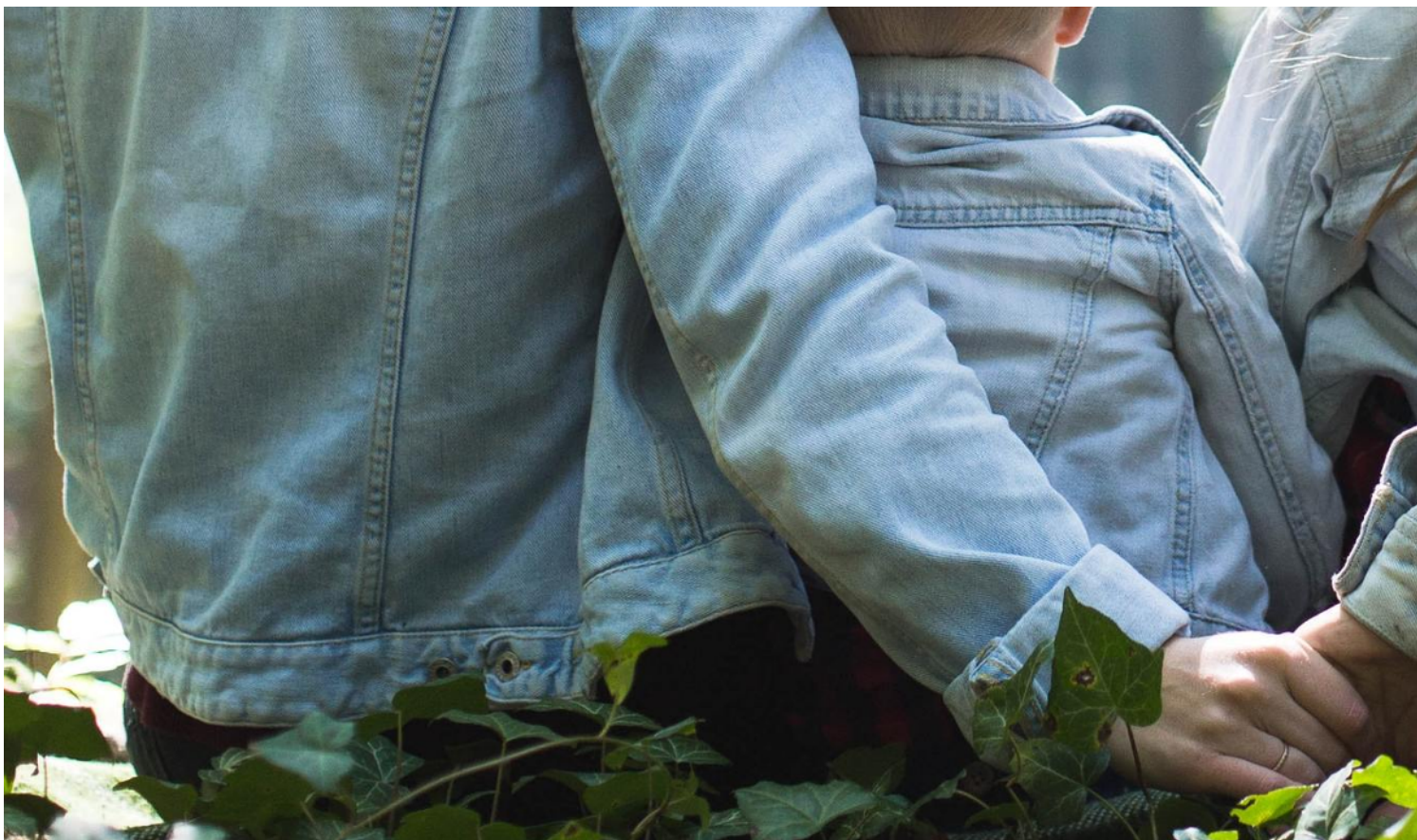
har variert fra små oppgaver til å lede ett stort regionalt samarbeidsprosjekt mellom kommunalt- og statlig barnevern i et fylke. Kanskje kan det handle om tilfredsstillelsen i å oppleve mestring eller å være flink, men uansett har behovet en funksjonell kraft i seg når det bidrar til å skape bedre velferdstjenester for barn, unge og familier.

Et annet forhold som jeg opplever ligger til grunn for min forståelse av samskaping handler om at jeg er en gubbe i min samtid hvor ulike kulturer og perspektiver har bidratt til forming av mitt eget tankegods og hvem jeg er. På den måten er jeg påvirket av samtidens syn på innovasjon og behov for nyskaping. Mens policydokumenter synes å begrunne det generelle behovet for innovasjon i velferdssektoren, så bygger min forståelse av behovet for innovasjon på en lang rekke personlige erfaringer med forbedrings- områder innen barnevernet. Ettersom jeg også har positive erfaringer med samskaping med barnevernsbarn, deres

familier, fagpersoner og komplekse organisasjoner på systemnivå, så gir det meg en usedvanlig god opplevelse av å legge til rette for samskapende praksiser for å utvikle nye velferdstjenester sammen med andre.

Som entusiastisk innovatør, prosjektleder og spesialrådgiver i Diakonhjemmet Omsorg, og som stipendiat ved VID, er dette prosjektet en drøm som har blitt til virkelighet. Etter noen år med planlegging, utforming av søknader og skriving av projektskisser i utallige eksemplarer, ble jeg høsten 2019 tatt opp på doktorgradsprogrammet i Diakoni, verdier og profesjonell praksis ved VID. Å komme dit, bygger på noen historiske røtter som det er riktig å gi til kjenne da de utgjør erfaringer som påvirker meg som forsker.

En av røttene er at jeg for noen år tilbake hadde gleden av å representere praksisfeltet på vegne av Kommunesektorens Organisasjon (KS) i et samarbeidsorgan mellom barnevernets praksisfelt og universitet- og høgskolesektoren. En av

oppgavene til samarbeidsorganet var å arbeide for å fremme samarbeid mellom praksisfeltet og academia. Erfaringer fra samarbeidsorganet sammenholdt med erfaringer fra daværende posisjon som leder av «Prosjekt helhetlig barnevern i Vestfold» gav meg for alvor innsikt i en rekke uforløste potensialer og mulighetsrom innenfor perspektivet jeg velger å omtale som «samskapende praksiser». Disse oppdagelsene var gode for meg, og jeg fikk ett annet syn for hva som kunne være mulig i skjæringspunktet mellom praksisfelt og academia.

Noe senere fikk jeg gleden av å bli ansatt i et forskningsprosjekt om Recovery ved Senter for psykisk helse og rus ved den tidligere Høgskolen i Buskerud. Her møtte jeg et kreativt og samskapende miljø, kollegialt, men også mellom forskningscenteret og eksterne samarbeidspartnere som kommuner, organisasjoner og andre. I tillegg hadde de lang erfaring med medforskning

som samskapende kunnskapsprosesser. Min forståelse av medforskning blir presentert senere i artikkelen hvor jeg relaterer det til mitt prosjekt og samskaping med fosterforeldre.

Når det gjelder mitt syn på kunnskapsutvikling, er jeg tydelig påvirket av de miljøer jeg har jobbet innenfor. Jeg har gjennom flere år vært opptatt av barn og unge sine erfaringer, og tenker at deres opplevelser fra egne liv utgjør en verdifull kunnskapskilde. Det samme tenker jeg om fosterforeldre sine erfaringer fra å utøve omsorg overfor barn og ungdom som de ikke er biologiske foreldre til. Jeg har faktisk vært frustrert og irritert over at barnevernet ikke har valgt å jobbe systematisk med fosterforeldres omsorgserfaringer slik at man kan lære av disse. Gjennom designet av prosjektet har jeg funnet en innretning og metodikk som jeg har tro på kan bidra til ny kunnskap, men også stimulere til utvikling av bedre omsorgspraksis i våre fosterhjem.

For meg er begrepet tilknytning utfordrende. Som fagperson innen barnevernet i Norge opplever jeg å være i en faglig kultur hvor begrepet tidvis brukes ukritisk. Jeg opplever at ansatte i barnevernet tenker at det er viktig at fosterbarn uavhengig av alder og funksjonsnivå utvikler god tilknytning til sine fosterforeldre. Som tidligere fosterfar til fem ungdommer og åtte unge voksne på ettervern forstår jeg ikke helt hva det betyr. På grunn av økende tvil om hvordan tilknytning kan forstås innenfor fosterhjemsomsorgen, utviklet jeg følgende problemstilling for prosjektet:

Problemstilling

Hva forstår tidligere fosterbarn og fosterforeldre med tilknytningsprosesser fra stabile fosterhjemsopphold, og hvordan kan fosterforeldre tilrettelegge for tilknytningsprosesser i egen omsorgspraksis som fremmer stabilitet for barnet?

Det er utviklet tre forskningsspørsmål for prosjektet

- Hvilke erfaringer har tidligere fosterbarn med tilknytningsprosesser i sine fosterfamilier?
- Hvilke erfaringer har fosterforeldre med tilknytningsprosesser til sine fosterbarn?
- Hvordan kan utprøving av omsorgspraksiser i fosterhjem fremme tilknytnings- og tilpasningsprosesser mellom fosterbarnet og fosterforeldrene?

Prosjektet er delt inn i to faser. I første fase har målet vært å utforske tidligere fosterbarn og fosterforeldre sine erfaringer om forhold som de tenker har fremmet tilknytningsprosesser i deres fosterhjemsopphold. Datainnsamling har blitt gjennomført med kvalitative forskningsintervjuer via telefon hvor målet med intervjuene har vært å få tak i deres livsfortellinger med fokus på stabiliserende faktorer gjennom fosterhjemsoppholdet.

Fortellingene vil bli analysert, og kunnskapen vil bli bragt videre til fase to.

At prosjektet er faseinndelt med ulike delstudier, og at designet er rigget for å videreføre kunnskap fra første til andre fase, opplever jeg som logisk og pretensiøst. Logisk ved å la ny kunnskap bygge på tidligere kunnskap, men også at den utvikler seg fra tidligere kunnskap. Pretensiøst, og kanskje noe arrogant, ved at utforskning av tidligere barnevernsbarn og fosterforeldre sine erfaringer utgjør et lite utvalg med relativt få informanter. Ett spørsmål som i den sammenheng bør stilles er hvor overførbar denne kunnskapen er. Svaret på dette er at generaliserbarheten er svak, men personlige fortellinger har likevel en verdi ved at de kan gi interessante nyanser, mangfold og kompleksitet fra informantenes levde liv i kulturelle kontekster. Som sosialarbeider og forsker er slike livsfortellinger viktige kunnskapskilder for meg. Samtidig lar jeg meg begeistre over å oppleve økt innsikt og forståelser for menneskers liv. Fortellingene er sterke, og jeg blir berørt.

I andre del av prosjektet har jeg valgt å bruke forskningssirkler som metode. Forskningssirkler er en form for aksjonsforskning hvor det utføres handlinger (aksjon) og forskning, og som involverer bedriftens ansatte og fosterforeldre i å skape ny kunnskap, nye tjenestetilbud og utvikle bedriften som organisasjon. Jeg får tidvis kritiske spørsmål vedrørende forskning i egen organisasjon. Noen av disse spørsmålene har jeg opplevd som nysgjerrige, mens andre har jeg opplevd som negative. Ut fra hva jeg hører er det en levende debatt innen forskningssektoren om nærhet mellom forsker og det vedkommende forsker på. Denne debatten berører synet på hvordan kunnskap kan utvikles. Personlig tilhører jeg en vitenskapsteoretisk posisjon hvor jeg mener at kunnskap også kan utvikles med høy grad

av nærhet, og i den sammenheng finner jeg autoetnografi som forskningstradisjon interessant ettersom jeg får anledning til å se på meg selv som en aktiv forsker hvor jeg både inngår i min samtid, men også hvor samtiden inngår i alt jeg tenker og gjør.

Gjennom et spennende yrkesliv har jeg forhåpentligvis utviklet en evne til å reise spørsmål ved såkalte sannheter. Ved til stadighet å stille kritiske spørsmål overfor slike sannheter er jeg fullt innforstått med at jeg kan bli oppfattet som negativ og kanskje også som brysom. Autoetnografi kan sies å ha en «obsternasig» side som tar mål av seg til å presse frem følelser og inspirere til handling hos leserne. Dette står i kontrast til den mer «skarpe» akademiske skrivestilen som omtrent har blitt enerådende som den rette høyverdige måten å skrive på innen akademia.

Ettersom jeg står for at kunnskap kan utvikles med relativt høy grad av nærhet og involvering i forskningsprosesser, passer det meg fint å involvere en neglisjert gruppe kunnskapsarbeidere som jeg mener

fosterforeldre utgjør.

Om pandemien skulle gå over, eller vaksinerings av befolkningen gjennom våren 2021 skulle være vellykket vil forskningssirklene bli gjennomført fysisk i to faser. Første fase vil bestå av et oppstartseminar fulgt av månedlige sirkelmøter på to timer hvor fosterforeldre og ansatte i bedriften utforsker og diskuterer ulike problemstillinger. Fase to vil bestå av en midtveisevaluering fulgt av månedlige sirkelmøter hvor deltakerne mellom møtene skal prøve ut ny kunnskap i egen omsorgspraksis. Datainnsamling vil foregå ved at fosterforeldrene noterer sine erfaringer fra utprøving av ny kunnskap i egen omsorgspraksis i egne loggbøker. Erfaringene skal bringes tilbake til forskningssirklene hvor de vil bli drøftet og analysert som en form for kollektiv kunnskapsproduksjon. Ut fra arbeidet med forskningssirkler vil det kunne bli aktuelt med enkelte kvalitative dybdeintervjuer for å få tilgang til mer detaljert informasjonsrikdom om aktuelle temaer. Om det ikke lar seg gjøre å møtes fysisk vil arbeidet med

forsknings sirkler bli gjennomført digitalt via zoom. Noe som i seg selv vil være innovativt.

Samskapende praksiser

Som tidligere nevnt er jeg av den oppfatning at fosterforeldre utgjør en uvurderlig kunnskapsressurs. Ved å legge til rette for at våre fosterfamilier får delta i forskningssirkler kan de ses på som medforskere som bidrar aktivt til kunnskapsutviklingen.

For å forstå begrepet «medforsker» har det vært funksjonelt for meg å dele begrepet i to, og forsøke å fylle begge delene med innhold. Begrepet «med» har jeg valgt å forstå at omhandler en sosial dimensjon hvor det foregår aktivitet(er) mellom mennesker. Begrepet «forsker» har jeg valgt å fylle med forståelser som nysgjerrig og undersøkende. Jeg velger derfor å forstå begrepet «medforsker» i dette prosjektet ved at fosterforeldre deltar som aktive individer med sine erfaringer, kunnskaper og kompetanser i forsknings- og utviklingsprosesser.

Samtidig er det viktig for meg å presisere at samskaping utgjør en del av min forståelse av medforskning. Menneskene som skal delta direkte i forskningssirklene vil skape forståelser og kunnskaper sammen med andre. Bruk av forskningssirkler vil derfor bidra til samskapende prosesser. Fosterforeldrene vil bringe med seg erfaringskunnskap, mens ansatte i bedriften vil bringe med seg teoretisk kunnskap og faglige erfaringer. Jeg vil bringe med meg mine kunnskaper og relevant forskning. Jeg tenker en samskapende praksis vil være å la kunnskapene bryne seg mot hverandre for å stimulere til nye forståelser som fosterforeldrene skal prøve ut i egen omsorgspraksis. Når de så bringer med seg sine erfaringer tilbake til gruppa vil deres erfaringer bli analysert, drøftet og bidra til ny kunnskap.

Et annet mål med prosjektet å utvikle bedriften organisatorisk. Noe som i seg selv har fordret samskapende praksiser hos grunnleggerne. Dette har vært å samarbeide om ulike oppgaver som har vært nødvendige for å skape en bærekraftig bedrift som har skapt økonomiske og sosiale verdier som har vært store nok til at vi har ønsket å fortsette som kolleger.

Etter oppstarten av Steg Norge kom en av mine kolleger i kontakt med en av lederne i Diakonhjemmet Omsorg. Som en kuriositet kan det nevnes at dette møtet fant sted i en do-kø på en konferanse hvor deltakerne hadde blitt anmodet om å samtale med andre deltakere som de ikke kjente til fra før. Dette første møtet har senere resultert i en foretakssammenslutning hvor Steg Norge gikk inn i Diakonhjemmet Omsorg. Prosessene som lå til grunn for fusjonen må i aller høyeste grad ses på som samskapende.

En annen side ved samskapende praksiser i bedriften er formålet med å involvere ansatte i utvikling og gjennomføring av forskningssirkler for å utvikle ny kunnskap og organisasjon. En metodisk tilnærming som vi har anvendt med entusiasme i vår bedrift er dialogisk autoetnografi hvor hver ansatt utviklet sin egen tekst om sin forståelse av hvordan begrepet samskaping kunne forstås innenfor vår organisasjon.

Etter å ha gjort dette leste vi tekstene høyt for hverandre før vi gjennomførte en samtale om nye forståelser av begrepet. En slik fremgangsmåte hjalp oss til å se likheter og ulikheter i tekstene, og den hjalp oss til å finne gjennomgående temaer som gav ny innsikt og kunnskap om hvordan samskaping kan forstås i vår organisasjon. Noen gjennomgående temaer var en klynge av begrepene «utforskende, lyttende, undrende og spørrende». Et annet tydelig tema var «brukeren i sentrum», men da på en tydeligere og sterkere måte enn det jeg

personlig erfarer som vanlig i fagfeltet. Det var som om styrken stod tydeligere frem som en vilje med påkoblede følelser som gjør at jeg innenfor dette prosjektet er tryggere på at vi faktisk mener det vi ønsker med samskaping og dermed får bedre forutsetninger for å lykkes i praksis. Et tredje gjennomgående tema var en felles, klar og tydelig opplevelse av gode følelser etter å ha gjennomført den dialogiske autoetnografiske øvelsen om hvordan vi kan forstå begrepet samskaping. Oppsummert vil jeg si at min erfaring med en slik systematisk tilnærming var at vi i fellesskap gikk inn i samforstående prosesser hvor vi endte ut med at samskaping for oss utgjør en grunnleggende verdi med en påfølgende holdning som igjen gjør seg gjeldende i praktisk metodikk. Et annet nivå relatert til samskapende praksiser er at vi vurderer å tilby en kommune å delta

med noen av sine fosterhjem inn i våre forsknings sirkler. Jeg tenker at et forpliktende samarbeid på systemnivå utgjør en samskapende praksis mellom et offentlig forvaltningsorgan og en ideell aktør. Et slikt partnerskapsamarbeid vil være en interessant samskapingsmodell for å utvikle gode velferds- og omsorgstjenester for barn og unge.

Gjennom denne artikkelen har jeg forsøkt å vise til ulike samskapende praksiser som utgjør elementer i mitt Ph.d-prosjekt.

Om noen ønsker å kommentere på teksten, eller vite mer om prosjektet, kan jeg kontaktes på epost: tommy.thompson@vid.no

[Detaljer om prosjektet](#)

TED Talks

A good night's sleep has perhaps never been more important. Sharing wisdom and debunking myths, sleep scientist Matt Walker discusses the impact of sleep on mind and body -- from unleashing your creative powers to boosting your memory and immune health -- and details practices you can start (and stop) doing tonight to get some rest. (This virtual conversation is part of the TED Connects series, hosted by head of TED Chris Anderson and current affairs curator Whitney Pennington Rodgers.)

Valentinsdag jag

Snart er dagen der igjen.
Den som oser av kjærlighet.
Ikke ærlighet – nei, herlighet.

Det skulle da tatt seg ut!

Hun ser for seg store oaser
av herlige fraser. «Jeg elsker
deg så inderlig av hele mitt
hjerte». «Du er mitt liv – min
kjære viv». Hun gir fra seg et
lite hvin. Et slikt som er
ledsaget av en perlende
latter, lett fordekt av
seriøsitetens gråe slør.
Kanskje går de sammen inn i
natten etter dagen som har
rommet kjærligheten, for
hele deres reise sammen. At
de har tatt alt innbakt i en
eneste ulykksalig lykkelig
dag.

Da skal nok sateng lakenet
få smaken av bar kropp og
lykke i knopp uten stopp.
Helt til morgenen da. Da er
det nok. Fullstendig nok i
begges kropp. Men – akk,
hvilken topp. Mer enn nok til
neste års flopp.

Han kjenner hvordan det
brenner. Som en ilende,
kilende kraft. Sterk og stram,
ørlite klam, men de er arm i
arm langs gatens larm. Hun
er ikke harm, bare varm. Klar
som en åpen østers etter
dagens trøster. Doser av
kjærlige ord og vennlige blikk
har tatt bort panikk og
gjenopprettet, etter vill
kritikk. De gir hverandre et

novelle

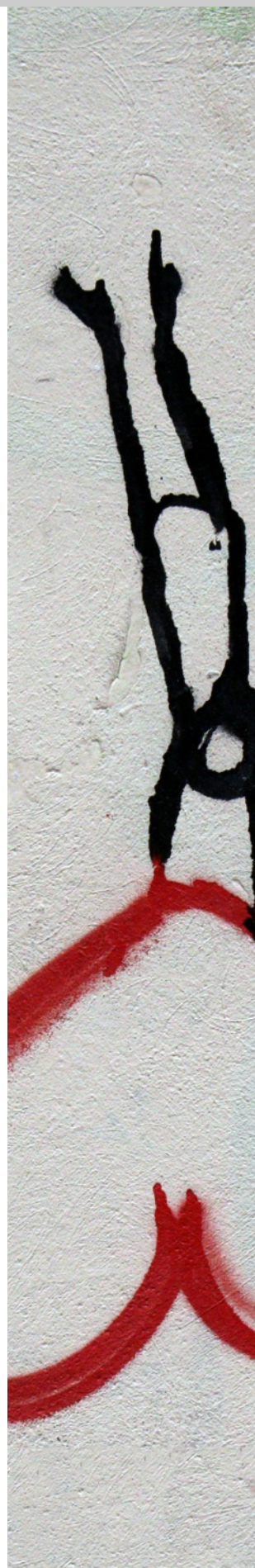
Gregoryan

nikk der inne i hans fantasi. Da vet han nesten ikke hva han skal si! Kan det virkelig være det skjer? At de nå skal knekke koden som gir innpass til de elskedes rekker. Endog etter at tidens tann har fylt dem til rand av kvikkleire og sand. Kunne hun bare gi han en hånd.

De ristet det begge lett av seg idet de forsiktig videre gled av sted etter å ha stått der en tid og sett på den ville valentins stund som utspant seg der inne i restauranten. Parene satt som ville, men stille og snille, der inne. Forventningene brant i luften. Magisk tamme

kjærlighetsord flagret mellom bord.

De gikk videre med skammen og nynnnet sammen på sanger fra kjærlighetens kammer. Et ekte jammerskor.

STUDENTSTEM

Jobben er grunnmuren i

Me har studentar på jobben min nett no. Dei er eit kjærkomme årleg innslag. Først snur sola, så er det nytt år- og så kjem studentane. Som eit lite vårslepp får me besøk av unge krefter som jagar mørketida ut og får oss til å ville visa oss frå vår beste og mest faglege side.

Fordelen med studentar er jo at dei framleis er «ny i nasen» som bestemor sa det. Dei har nye auge, opne hjarte og vakne hovud. – Me i teamet oppfordrar dei til å sette ord på det dei observerer på arbeidsplassen vår og ynskjer at dei spør oss ut på kvifor me gjer som me gjer. Me tilsette set vår ære i å gje svar som er fagleg forankra. Det fine er at leiinga også ser at å ha studentar er god strategi. Det forsterkar faglegheita, motvirkar fastgroing og «just because»- tiltak som ikkje kan fagleg begrunnast. I det store biletet tenkjer eg det er arbeidsplassen som går i pluss på å ta studentane imot.

Så var det grunnen til at eg har fått anledning til å skriva i Metaforum. Eg har sjølv kasta meg utpå og blitt student igjen. Og eg tenkte at no må eg bruka ny-blikket medan eg har det.

Og eg såg... og eg såg og eg såg og eg såg... og oppdaga at det eg såg var at eg er heilt aleine.

Ikkje aleine som menneske- studiet er

krutlande fullt av usedvanleg kjekke folk. Men som representant for mitt felt- arbeid og inkludering- er eg så langt eg kjenner til heilt aleine på kullet.

Så kan ein jobbspesialist med utdanning i organisasjon og leiing henga litt med nebbet over å ikkje ha helse og sosialfagleg bakgrunn og heller ingen fagfeller på kullet. I eit svakt augeblikk begynte eg å tvila på om eg var på rett plass. Men det varte heldigvis ikkje så lenge før eg fant ut det var mykje nyttigare å tenka at i familieterapien er eg eit nisjeprodukt!

Det neste eg gjorde var å bla meg bakover i Metaforum. Så langt eg har greidd å sjå i tidlegare utgåver har eg ikkje funne artiklar skriven med utgangspunkt i arbeidsinkludering. -Kanskje eg i framtida kan vere med og endre på det.

Eg heldt fast på at eg er på rett plass, til rett tid. Arbeidsinkluderinga har gjennomgått eit paradigmeskifte siste åra. Me har gått frå eit reparasjonsfokus der individet skulle takast til sides og

mange liv

rehabiliterast i skjerma omgjevnadar til place-train- perspektivet der mennesket er godt nok og me arbeider for å skapa den samanhengen som gjev høgast fungering for den enkelte. Høyrest systemisk ut, ikkje sant?

Jobbspesialistar går altså inn og bistår i samspel. Anten når det er blitt vanskeleg, eller aller helst for å unngå at det vert det. Vårt felt har jobb i fokus, men det betyr ikkje at me berre kan snakke om jobb og tru me skal lukkast med det. Det betyr at parameteret for om me har lukkast med innsatsen er når den me bistår er kommen i eit arbeidsforhold som er berekraftig over tid.

- Av dei som havnar utanfor arbeidslivet opplever dei fleste av dei eg bistår samansette vanskar. Då er det sjeldan rett fram å finne sin veg til arbeid. Familie og vener, eller nokre gongar mangel på akkurat det, er store krefter i mange jobbsøkarar sitt liv. Med kunnskap frå familieterapien tenkjer eg at me kan arbeide enno betre for at samspelet med og rundt arbeidstakaren – både innanfor og utanfor arbeidstida- vert eit best mogleg sikkerheitsnett som forebygger nye dropout.

-Dei to mest stabiliserande tiltaka for menneske med psykiske plager er

Hanna M. de Groot

2020 - Systemisk familieterapi og nettverksarbeid - HVL

innlegging og jobb sa ein psykiater til meg her før jul. Eg har ikkje funne fram noko referanse å visa til på dette, men ut i frå superenkel forskning, altså mine eigne observasjonar- vil eg i alle fall seie meg einig med ho. Jobb forankrar oss. Eg opplever stadig oftare at psykiatrien krev «grunnmur» før ein kan starte på traumebehandling. Ein grunnmur bestående av ein stabil nok kvardag til å tole den behandlinga som mange lengtar etter for å få fred frå plagsame Ptsd triggera.

Altså må ein ikkje lenger først verte frisk- for så å komme seg i jobb: det er omvendt. Jobb er ein del av resepten for eit liv i balanse.

Det finst mykje forskning på at arbeid er helsebringande. Arbeid er identitet,

felleskap, rutinar og forventningar. Om du ser på forventningar som noko negativt så har du truleg aldri opplevd kva som skjer med menneske som ingen forventar noko av.

Å møte forventningar skulle vore ein menneskerett. Det betyr at du kjenner at du er rekna med, at du er nødvendig. At du er ein del av noko. -sjølv sagt snakkar eg om forventningar som er mogleg å nå, om ein strekker seg. Som all anna medisin må ein dosera riktig.

For å få enno fleire varige resultat i arbeidsinkluderinga i framtida tenkjer eg at flytsona i ligg i miksen av arbeidslivskunnskap og godt systemisk arbeid. Kan hende har familieterapien noko å hente frå jobb og stabiliseringstenkinga og. Det er mogeleg litt lett å tenke at jobben kan ein i alle fall sjukemeldast frå så lat oss ta oss tid til å jobba med resten. Då kan det hende du byggjer hus utan grunnmur.

Om lag halvparten av oss kjem til å oppleve psykiske plager i løpet av livet. For om lag 15 pst av oss kjem det til å utvikle seg til ein kronisk tilstand. Tenk om me i arbeid og inkludering kan vera med på å arbeide ned den prosenten – berre litt vil ha enorm effekt på menneske, familiar, arbeidsplassar, NAV- kostnadar og faktisk BNP.

I tillegg til psykiske plagar kjem andre skadar og lyter som oppstår igjennom eit langt arbeidsliv. Endringar som krev tilrettelegging eller store skifter for at eg, du eller nokon me er glade i skal kunne fortsette å vere ein å rekne med etter at livet har levert eit saftig svingslag over naserota.

Eg håpar det kjem fleire jobbspesialistar etter meg på studiet.

Eg hadde ønskt meg det- om eg trengte ein.

TED Talks

Det er ingenting som er som å få en god natts søvn. Hva om teknologi kunne hjelpe oss å få mer av det? Dan Gartenberg jobber med teknologi som stimulerer dyp søvn, det mest regenerative nivået som kan hjelpe oss å forsterke minnene våre og forme personlighetene våre. Finn ut mer om dypere søvn og dens potensielle fordeler for vår helse, hukommelse og evne til å lære.

...din annonse her?

Visste du at det er gratis å
annonserer her i Metaforum om
dette inkluderer avtale om rabatt for
NFFTs medlemmer?

Send oss tekst og kanskje et bilde,
så skal vi lage en fin annonse.

Send oss en forespørsel og du
vil få rask tilbakemelding.

Lyst til å lage Podcast?

NFFT har teknisk utstyr for å lage podcast du kan
publisere her i Metaforum.

Ikke allerede medlem?

KLIKK HER

WEBINAR 2021

2020 var det året da det meste av planlagte fysiske sammenkomster ble avlyst. Slik også med NFFTs Årskonferanse som skulle ha vært på Vettre nå i mars. Tradisjonen tro fikk vi innsendt spennende bidrag til workshops på den planlagte konferansen. Det var nødvendig for styret i NFFT å tenke nytt, så alle workshopholdere ble invitert til å holde sin workshop digitalt. Tusen takk til dere som sa ja til å bidra, slik at kollegaer rundt i hele landet kan få del i deres ulike faglige presentasjoner som webinar.

Plattform: Zoom - Last ned og installer software til din enhet HER

Link: www.nfft.no & tilsendt link til de påmeldte.

Print programmet her

Cecilie Erichsen Lærkerødt

29.04.21

Foto: B@anne-sylvie bonnet

Melanie Ekholdt

27.05.21

NFFT

Frode Thuen

10.06.21

Rolf Sundet

26.08.21

Kristoffer J. Whittaker

30.09.21

Steven M. Bamba

28.10.21

WEBINAR 2021

Cecilie Erichsen Lærkerød - torsdag 29.04.21

Familieterapeut og jobber til daglig ved Bjørgvin Familiekontor i Bergen.
cecilieerichsen.laerkerod@bufetat.no

Hvilken rolle kan kreativitet og fantasi ha i terapi?

Webinaret handler om hvilken rolle kreativitet og fantasi kan ha i terapi. Jeg vil vise eksempler på kreative måter å jobbe med barn i terapi, hvor barnets egen fantasi og egne metaforer er sentrale i arbeidet. Jeg vil presentere artikkelen «Fantasiens magi i barns terapi» som handler om en case der en 7 år gammel gutt beskriver hvordan det oppleves for han å leve med URO.

Jeg er opptatt av å jobbe kreativt og være lydhør for de bildene/metaforene som gir mening for de vi skal hjelpe. Når jeg kobler meg på det landskap som de selv er opptatt av, ved å være nysgjerrig og utforskende for hvordan de beskriver sine vansker, opplever jeg å få til mange spennende samtaler og prosesser. Jeg har mange ganger hentet hjelp og støtte fra fantasiens verden. Både superhelter, imaginære venner og metaforer.

Når problemer fremstår fastlåste, vanskelige og gjør livet utfordrende så kan vi hente uante krefter i fantasiens verden. Det kan gjøre det lettere å snakke om vanskelige tema på en leken måte. Gjennom webinaret håper jeg å inspirere andre terapeuter til å være åpen for mulighetene som finnes i fantasiens verden.

Det legges opp til samtale/refleksjon etter foredraget.

Melanie Ekholdt m.fl. - torsdag 27.05.21

Barne- og ungdomspsykiater ved RBUP Øst og Sør, i tillegg til filmregissørør.
www.melanieekholdt.no / <https://www.melanieekholdt.no/terapi/>

Flytende speil - kreative prosesser i terapirommet

- Invitasjon til en utforskning av likheter og forskjeller mellom kreative rom og terapeutiske rom.

«3 profesjonelle scenekunstnere Juliana Venter, Torbjørn Davidsen og Julian Skar spiller utdrag fra musikkteaterstykket «Flytende speil», regissert av Marius Kolbenstvedt.

Stykket består av emosjonelt ladede pardialoger, akkompagnert og kontrastert av improvisert musikk og ekspressive tolkninger av kjente pop-låter.

I etterkant reflekterer psykologspesialistene Bente Barstad og Jan Vegard Nilsen over den kunstneriske opplevelsen. Kunstnerne reflekterer så over deres opplevelser av å bli speilet av terapeuter og tar imot refleksjoner fra publikum. Samtalen ledes av Melanie Ekholdt som i felleskap med kunstnere og terapeuter ønsker å skjønne mer av kreative prosesser i terapirommet.»

Webinaret består av presentasjon av video og samtale/refleksjon.

Lydutdrag av «Flytende speil»:

WEBINAR 2021

Frode Thuen - torsdag 10.06.21 kl. 19 - 20.00

Professor ved Senter for kunnskapsbasert praksis - Høgskolen på Vestlandet.
frode.thuen@hvl.no

Vi-appen - et hverdagsverktøy for par og foreldre

«I dette webinarret vil jeg kort presentere bakgrunnen for og erfaringene med, og videre planer for, «Vi-appen» - en gratis app som jeg har vært med å utvikle de siste årene, med økonomisk støtte fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Vi-appen hjelper par til å ta vare på parforholdet, blant annet ved at den stiller en lang rekke spørsmål som brukerne skal svare på, gir samlivsrelaterte råd og tips, og inviterer til samtaler og refleksjoner gjennom korte tekster og videoer. Den ble lansert februar 2020, og er ved inngangen til 2021 lastet ned av over 30 000 brukere. Vi er nå i gang med å utvikle en oppdatert versjon av appen, med en rekke nye funksjoner. I den sammenheng vil vi også utvikle en egen foreldremodul – hvor fokus blir mer på foreldreutfordringer enn på parforholdet. På denne måten vil den nye versjonen av Vi-appen rette seg både mot par og foreldre. Denne versjonen vil etter planen bli lansert i løpet av inneværende år.»

Webinaret består av presentasjon og felles diskusjon/refleksjon.

Rolf Sundet - torsdag 26.08.21 kl. 19 - 20.00

Spesialist i klinisk psykologi, professor i klinisk, psykisk helsearbeid ved Universitetet i Sørøst-Norge. rosundet@online.no

Individualitet og kausalitet – om nye veier å gå og om begrensinger ved systembegrepet.

«Vår tids dominerende kunnskapsbegrep søker trøst i det randomiserte kontrolldesignet. Workshop`en argumenterer for at dette bygger på en ide om at vet en noe om de mange, da vet en også noe om den ene. Kausalitet viser seg fram gjennom gjentakelser, gjennom et fenomens frekvens, oftest vist via statistikk.

I dette perspektivet forsvinner det unike individet, redusert til en dekontekstualisert og generalisert størrelse, med den konsekvens at det systemiske og relasjonelle individet forsvinner. Harry Goolishian sa at "you can`t kiss the system, but the system can screw you", vel vitende om at den eneste måten å påvirke et system skjedde gjennom samtalen og samværet med enkeltpersoner som inngår i systemet.

Workshop`en vil vise at en alternativ forståelse av kausalitet, disposisjonalismen, muliggjøre et kunnskapsbegrep som er i stand til å inkludere det unike individet og dets handlinger som singulære, som enestående og enkeltstående, årsaker i komplekse systemiske samspill. Samtidig trer det også fram begrensinger ved selve system-begrepet når en retter fokus på kausalitet og individualitet. Workshopen vi l søke å tydeliggjøre disse og løfte fram praktiske og politiske konsekvenser.»

Webinaret består av presentasjon og felles diskusjon/refleksjon.

WEBINAR 2021

Kristoffer J. Whittaker - torsdag 30.09.21 kl. 19 - 20.00

Psykolog og PhD- student ved Forskningsinstituttet, Modum Bad.

kristoffer.whittaker@modum-bad.no

Forbedre utfallet av parterapi? Barndomstraumer som hinder for den terapeutiske prosess.

«Til hvilken grad er traumatiske opplevelser i barndommen til hinder for bedring for par som går i parterapi (PT)? Har slike traumatiske hendelser en negativ påvirkning på dyadiske og systemiske utfallsmål? Basert på våre kliniske erfaringer og litteraturen som angår utviklingspsykologi (e.g. Ainsworth, 1985; Freyd, 1996) samt Integrativ Systemisk Terapi (IST - Pinsof, Breunlin, Russell, Lebow, & Chambers, 2018), har vi de siste årene forsøkt å svare på disse forskningsspørsmålene.

Denne forskningen gjennomføres ved Familieavdelingen, Modum Bad ved bruk av både kvantitative og kvalitative metoder. Dataen som hittil er innhentet inkluderer hyppige målinger som angår par sine relasjonelle utfordringer, nivå av familiefungering og symptomer på psykiske plager. Våre innledende funn tilsier at par hvor en eller begge i parforholdet har opplevd seksuelle og/eller fysisk misbruk i barndommen får like mye reduksjon i psykiske plager som de som ikke har hatt lignende erfaringer.

Til tross for denne bedringen får de ikke like god bedring på relasjonelle utfallsmål. Den kvalitative delen av studiet går mer i dybden på disse funnene og belyser kompleksiteten ved disse fenomenene.

De kliniske implikasjonene av disse funnene vil bli diskutert. Vi vil fokusere på hvordan PT kan tilpasses par som har opplevd alvorlige barndomstraumer og hvordan IST samt anvendelse av systematisk tilbakemelding kan anvendes til dette formålet. Workshop deltakere kan forvente å få en oversikt over relevant forskning og få en innføring i hvordan IST og systematisk tilbakemelding kan benyttes til å bedre utfall av PT.»

Webinaret består av presentasjon og felles diskusjon/refleksjon.

Steven M. Bamba - torsdag 28.10.21 kl. 19 - 20.00

Pensjonist. Familierapeut ved Nordlandssykehuset (tidl. Nordland psykiatriske sykehus), samt på Regionalt senter for spiseforstyrrelser og på Bodø familievernkontor.

smbalmbra@gmail.com

En visuell modell om bruk av figurer i systemiske samtaler

«Familierapeuter som har brukt figurer og gjenstander i terapisaamtaler, erfarer at det kan være en effektiv måte å fremme en klar og konstruktiv dialog. En dialog som kan føre til ny innsikt og forståelse. Allerede på 70-tallet var David Kvebæk på Modum Bad en pioner for denne metoden. Lite har vært skrevet om hvordan figurer fungerer i terapisaamtalen, og teoretisk refleksjon og metodebeskrivelser mangler.

En visuell modell basert på begrepet 'relasjonoverblikk' presenteres. Den viser hvilke type dialoger figur sammensetninger er godt egnet til, og hvordan det kan påvirke samtalens innhold, form og karakter www.relationshipoverviews.org.

Figurer engasjere barn i samtaler. I samtalen med familier, gir figurene ny visuelle informasjon og forståelse om den enkeltes syn på situasjon Tydeliggjøring av synspunkter kan bidra til å forbedre mentalisering. Relasjonsoverblikk inviterer til spørsmål om hvordan vi samhandler og reflekterer over forståelse av allianser og ressurser.

Jeg har lenge vært opptatt av bruken av figurer i samtaler med barn i familie som en systemisk dialogredskap, ikke som utredningsverktøy. Jeg har nylig laget en oppfølger til Family Dialogue Set, People in my Life, realisert både som figursett og digital app. En artikkel om digitalappen kommer i Journal of Family Therapy »

Webinaret består av presentasjon og felles diskusjon/refleksjon.

Til Kirsti

Lenge siden sist.
Gjemmer du deg for meg?

Savn
Jeg har lett
Vil du ikke bli funnet?
Jeg gråter!
Sinne

Var det sånn det skulle bli?

Undring
Drømmer om deg.
Jeg trenger deg
Kom!
Hjem

Var det deg jeg så?

..... Følte?
Som en myk lattermild vind
barndom
Minner
Lykke
Håp

To blir en
gleder og sorger
en del av meg
Alltid
Sammen
til solnedgangen

Din Helle

Helle Kirsti Helland

Jeg ser at jeg har det
jeg kjenner det igjen
Det er ikke mitt
Det er mor sitt
Det er far sitt
Likevel er det mitt
Jeg blir det ikke kvitt.

Ulwan

Fødselen

Famlende, forsiktig deles ord
Jeg snakker, hun lytter
Hun er som en jordmor
Klar til å forløse
Mine tanker og følelser

Riene er kraftige
Fødselen kjennes evig
Jeg er redd for å revne
Vise tårer og svakhet

Jeg kjenner smerten fra et levd liv
Du har mye erfaring, sier hun
Dårlige, sier jeg
Kunnskap, sier hun

Jeg revner
Barnet er ute
Vil jeg tørre å elske
Er jeg verdt å elske

Jeg føler varme og stolthet
En gryende morskjærighet
Famlende, forsiktig

Ulwan

diikt

CRISTINES

Har du en superkraft?

-Hvis jeg kunne velge en superkraft, hadde jeg valgt å kunne løpe så fort at jeg kunne teleportere meg dit jeg ville, sa tiåringen.

- Herlig, sa jeg og lo litt.

-Hva slags superkraft ville du hatt mamma?

Jeg dro litt på det. Er ikke så festlig som han. Og svarte litt kjedelig.

-Jeg ville kunne forstå hva folk egentlig mener med de ordene de bruker, sa jeg.

- Hæ, sa han og ristet på hodet.

- Ja, for da ville jeg automatisk forstå hva andre mente.

- Å ja, sa han før han spant avgårde for å teste superkreftene sine opp bakken.

-Det er lurt å passe på så du ikke spiser for mye, sa mormoren min da jeg var liten. Rundt lunsjen. På ferietur og til julemåltidet. Det skurra i hodet mitt. I brystet som kokte. I hjertet som dunka. **Men jeg sa ingenting.** Jeg bet ordene i meg. Svelget og lot de ligge. **Stilte aldri et eneste spørsmål.** Det var sikkert godt ment.

Mormor var god på mange måter. Hun skrev drøssevis av brev til meg. Hun lagde alltid favorittretten min, benløse fugler da jeg kom på besøk. Kokte ekstra bringebærsyltetøy til meg og stakk til meg en hundrings på vei ut døra før hun ga meg verdens beste klem. Men de velmente rådene sluttet hun aldri med. Om mat, skolejobbing eller studier. Og jeg sa aldri noe.

Jeg angret litt nå. At jeg aldri spurte. Om hva hun la i det hun sa. Kanskje mente hun noe annet enn det jeg forstod det som. Kanskje hadde vi fått til en samtale rundt temaene. Kanskje kunne vi forstått hverandre bedre. Kanskje ikke. **Men fordi jeg aldri prøvde. Ble det bare meg. Mine tanker og ideer** om hva hun faktisk mente.

Men nå. **Nå sier jeg i fra. Jeg stiller spørsmål.** Jeg forbeholder meg retten til å undre meg. Over det andre sier og gjør. Selv om det som sies har gode intensjoner. Det er godt ment. At folk vil meg vel. Men jeg gidder ikke mer. Det må faktisk være lov. Å stille spørsmål. Om hva de egentlig mener med de ordene de bruker. At ikke jeg skal ta byrden selv hvis jeg blir lei meg. At jeg burde "tåle" såpass.

tankerekker

Nordhagen Vik

For det er fort gjort å tenke. At man burde jobbe med seg selv. Finne ut hvilke punkt som er sårere enn andre. Kjenne etter hvorfor det treffer og legge inn innsatsen der. Som om det er ditt ansvar alene.

Men, **jeg vil snakke om det som skjer mellom oss.** Snakke om hvordan man snakker sammen. At det går an å sette ord på det når ting skurrer.

-Hei, hva mener du egentlig med «spise for mye?»

-Hva er for mye? Og hvorfor sier du det?

Men jeg vet. Det ikke alltid er like lett. Å stille de spørsmålene jeg gjerne vil ha svar på. Ta de frem når situasjonen oppstår. For noen ganger blir jeg overrasket over det som kommer. Brystet koker. Og ordene stikker seg. Krøller seg på tunga og stopper før de kommer ut. Og jeg nikker. Smiler og sier ingenting. Det er da jeg skulle hatt superkraften til å forstå. Kanskje hadde mange misforståelser vært unngått sånn?

Jeg øver på å ikke la sjansene gå fra meg nå. Når ungene sier noe jeg ikke helt forstår. Når lærerne på skolen sier noe jeg ikke får til å henge på greip. Jeg spør. Jeg undrer meg. Jeg prøver å finne ut hva de mener. Med ordene de bruker. Istedenfor å anta.

Også tenker jeg at superkraften tiaringen ønsker seg kanskje ikke er så dum. Så kunne jeg teleportert meg tilbake til da mormor enda levde. Og spurt henne hva hun egentlig mente. For jeg har spørsmålene klare nå. **Og gjennom spørsmål, tror jeg at jeg allerede har superkraften til å kunne forstå mer av hva andre mener.** Og da trenger jeg kanskje egentlig ingen annen superkraft?

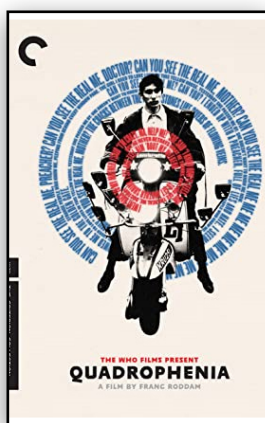

Fredrik Bakkemo

har to barn, samboer, en master i familierapi, samler på samtidskunst og er ansatt som familierapeut i A-Senteret sin poliklinikk.

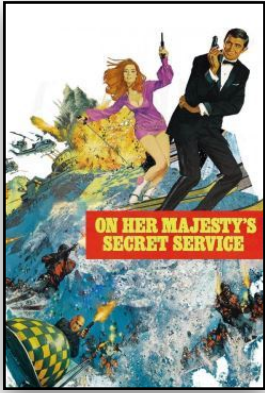
FILM

Film er en av de mest avanserte formene for kunstnerisk aktivitet som eksisterer. Antallet mennesker og fagpersoner som er involvert i en filmproduksjon kan være en målestokk: manusforfattere, regissører, lys, lyd, foto/bilde, skuespillere, klippere, post-produksjon, scenografi, kostymer osv. - listen er lang. En film kan ikke vurderes etter hvor vanskelig og avansert det tekniske har vært under produksjonen, men heller ut fra evnen til å fortelle en engasjerende historie, skape følelser eller etterlate et inntrykk ved bruk av tilgjengelig teknologi. Når en vurderer film, vil dessuten tid være en viktig faktor. En kan ikke se den samme filmen to ganger, vi som publikum er hele tiden i endring akkurat som samfunnet rundt oss. En blir opptatt av ulike momenter bl.a. utfra de diskurser som råder nå man ser filmen. Dermed kan en film man synes er bra i dag potensielt fremstå som uengasjerende i morgen, eller om noen år.

Quadrophenia (1979). Regi: Franc Roddam

Dette er en britisk ungdomsfilm løst basert på en «rockeopera» av The Who. Filmen handler om livet til britiske mods på 60-tallet. Mod var en subkultur som ukritisk dyrket modernisme i alle dens former: jazz og soul-musikk, popkunst, strømlinjeformede italienske scootere, skreddersyde dresser og cappuccino. Filmen starter ut som en feiring av modernitetens fremvekst og alt dette nye og spennende på 60-tallet, for så å ende opp med en kritikk av den. Moderniteten fremstår gradvis som konform, uniform, kjedelig og overfladisk. Når vår mann Jimmy Cooper avslutningsvis i filmen avslører at idolet hans Ace Face (spilt av Sting) har en lavstatus jobb der han bærer kofferter for hotellgjester så rakner hans verdensbilde. Desillusjonert stjeler han Ace Face sin scooter og knuser den utfor Brightons hvite klipper. Det frigjørende klimakset når 60-talls scooteren (som et symbol på moderniteten) går i tusen biter kan fortsatt nytes som et vakkert syn for de mest hardbarkede postmoderne familierapeutene.

On Her Majesty's Secret Service (1969). Regi: Peter R. Hunt

Denne filmen heter «James Bond i hemmelig tjeneste» på norsk. Den er beryktet for å være den dårligste av alle James Bond-filmene og det henger fortsatt en advarsel på den med en påstand om at George Lazenby er en dårlig Bond-skuespiller. Men først, kan man fortsatt omfavne James Bond-filmer i 2021 etter #metoo? James Bond kunne vært en aktuell kandidat for psykoterapi med sine traumatiske erfaringer bl.a. knyttet til sin jobbhverdag som spion der han både i og utenfor arbeidstid bedriver en aktiv selvmedisinering med kvinner, alkohol og gambling. Denne filmen ble laget på slutten av 60-tallet i et mer patriarkalsk samfunn der kvinner og menn ble sett på som vesensforskjellige og tildelt ulike roller å spille i samfunnet. James Bond

forstås gjerne i dag som en litt endimensjonal kvinnefiendtlig dinosaur fra fortiden. Jeg vil si at dette er et perspektiv som er innsnevrende og et mulig uttrykk for en overdreven trang til å fremheve den tiden man lever i på en fordelaktig måte. Hvis du i 2021 ser en over 50 år gammel film og forventer å finne deg selv, ditt verdenssyn og dine verdier, vil du mislykkes. Jeg vil gå så lang som å påstå at om du ser en 10 år gammel film og forventer å finne et verdisystem som er identisk med ditt eget, vil du bli skuffet. Hvis konklusjonen din da er at alle som ikke tenker som deg kommer moralsk til kort, går du glipp av store opplevelser og viktige innsikter. Tro meg, denne filmen er kriminelt undervurdert der den evner å konstruere en litt mer flerdimensjonal fortelling om James Bond.

Griseindustriens hemmeligheter (2019). Regi: Ola Waagen

Dette er en undersøkende dokumentar om forholdene til norske griser. I fem år har filosofen Norun undersøkt norsk griseindustri med skjult kamera. Når familierapeuter snakker om økologiske systemer så avgrenses det som regel til familiesystemet. Gregory Bateson sin filosofi strekker seg derimot mye lenger. Han presenterer en kritikk av den vestlige tenkemåte som han omtaler som "hybris", arroganse, overdreven tro på teknologien som frelser og tanken om at mennesket har makt over et fiendtlig miljø. Dyrevernere vil hevde at «valget» om å konsumere et annet levende vesen som har evnen til å føle smerte alltid vil være et selvsentrert valg med utgangspunkt i et slik menneskelig overmøte. Bateson så på hybris som et fundamentalt problem der

en legger vekt på bevisste formål eller en formålsbestemt tenkning der en blir blind for at verden henger sammen som et komplisert system. Når enkelte forskerne nå i lys av Korona-viruset peker på en sammenheng mellom dyrs velferd og menneskers velferd så fremstår Bateson sine tanker som nærmest profetiske. Bateson hevder at det finnes håp i form av noen mennesker der ute med «grønne fingre» som lykkes med et mer estetisk pent resultat. Metaforen «grønne fingre» gir assosiasjoner til en fagperson som er ydmyk ovenfor det spirende liv. En som kan noe om prosessen med å få planter (eller mennesker) til å vokse, men som på samme tid har respekt for naturen og ingen ambisjon om å kontrollere den. Se denne dokumentar om norsk griseindustri og fortellingen om hvilket liv grisen har hatt, før den havner på middagsbordet.

Familierapeuter samtaler på

I forbindelse med at Bergman`s «Scener fra et ekteskap» settes opp på Den Nasjonale Scene (DNS) i Bergen, var to familierapeuter fra Bjørgvin Familiekontor invitert til å samtale foran et publikum tirsdag 26.1. 21. De av oss som har fulgt med på foredrag og offentlige samtaler i Bergen vet at det ikke er første gangen disse to har snakket offentlig om tema knyttet til mellommenneskelige forhold.

Tekst: Håvard Sætre

I høst hadde Siv Sæveraas et personlig og innsiktsfullt foredrag om hvordan vi preges av oppveksten vår. Også dette på DNS, knyttet opp mot teaterstykket «De urolige» av Lin Ullmann. Gunnar Martinsen var en av to terapeuter som i anledning «sorgmåneden 2020», samtalte og reflekterte rundt temaene kjærlighetssorg og samlivsbrudd, ved Bergen Offentlige Bibliotek.

Scener fra et ekteskap, opprinnelig skrevet som en TV-serie fra 1973, fanger opp tidsånden og setter lys på det moderne parforholdet, likestilling, troskap og forventninger. Siv og Gunnar har kalt samtalen de holdt for «Skråblikk på moderne parforhold» med undertittel «Har

«evig din» gått ut på dato?».

I løpet av samtalen fikk de to familierapeutene både svart på dette spørsmålet, snakket om jobben som parterapeuter og om seg selv. Gunnar åpner samtalen med å spørre Siv: «Hva har vi lyst til å snakke om og i hvilken rekkefølge?» De blir enige om at de får se hvor samtalen fører dem, og at det er fullt mulig de snakker seg ut på viddene. Men innledningsvis vil de gjerne fortelle litt om hva som førte dem inn i fagfeltet som de til dels snakker ut fra i dag.

Gunnar var som barn fast oppsatt på å bli lege når han ble stor. Han forlot den drømmen et sted i ungdommen hvor han skjønte hva et slikt valg krevde. Han

DEN NATIONALE SCENE

reorienterte seg, og valgte kokkelinjen på videregående. I voksen alder har han tatt ulike fag på universitetet og blitt sykepleier. Han kjente ikke at han var kommet hjem før han utdannet seg i familieterapi og senere fordypet seg i det narrative feltet.

Siv har bak seg 30 år i journalistikken, og har hele yrkeslivet stilt spørsmål og skrevet. Nysgjerrigheten på disse menneskene som hun tittet inn i livet til som portrettjournalist, førte henne videre til familieterapi-feltet. Hun ville vite mer og gå dypere, kjente det som et eksistensielt vendepunkt når hun skjønte at hun ikke lenger skulle jobbe som journalist, hun skulle gjøre noe annet.

Siv og Gunnar ser tematikken i «Scener fra

et ekteskap» som fortsatt aktuell. Den løfter fram det gamle og tradisjonelle og setter det opp i kontrast til det nye/moderne og individualistiske. Et gammelt «vi» satt opp mot det moderne «jeg».

Siv kjente seg igjen i stykket, ettersom hun for 20 år siden ble forlatt av sin mann. Hun kan huske at hun ikke lenger følte seg verdig å bli elsket. I begynnelsen kjente hun på et ansvar for at han forlot henne, for at de skulle finne tilbake til hverandre. Men etter hvert klarte hun å forstå at dette ikke handlet om hennes verdi, men om hans valg.

Et forhold kan i våre dager sees som en slags personlig investering, et lykkeprosjekt

som skal gi renter og avkastning. Når man blir forlatt blir det personlige nederlaget tydelig, og identiteten kan få en alvorlig knekk: hvem var den andre, hvem er jeg egentlig selv?

Gunnar spør Siv og seg selv – har «evig din» gått ut på dato? Han sier forestillingen lever videre, men kanskje er realitetene mer «midlertidig din», så lenge jeg er tilfredsstilt. Siv mener dette kan sees som et resultat av at ideen om den romantiske kjærligheten har fått definere ideen om parforholdet. I jordbrukssamfunnet holdt struktur, ansvar og slekt parforholdet sammen.

-Hvis du den gang ikke likte partneren din fikk du håpe han døde tidlig, sier Siv, og publikum ler

-På -70-tallet var rollene definert. Mor, far, barn. Man kunne ønske seg en annen rolle enn f.eks «kona til», men fikk den ikke.

Ifølge Siv skjedde det et skifte på 80-tallet, etter at Reagan og Thatcher hadde stilt spørsmål ved om det fantes noe slikt som samfunn. Vi er bare en mengde individer, og strukturen ble erstattet av en rekke valg. Sammen med valget kommer tvilen og ambivalensen. Samtidig tenker Siv at lykke har blitt oppfattet som en slags menneskerett. Gunnar supplerte med å endog kalle det en plikt å søke lykken. Han refererer til noe han har lest om det paradoksale i å bygge et langvarig forhold på tre måneders galskap. Han stiller spørsmålet: «Går vi feil vei inn i forholdet?» Vi heier på forelskelsen. Sjæl møter sjæl. Kulturen heier: «Å, så fantastisk». Men, sa Siv, når marengsbryllupet til 200 000 er overstått stilner heiaropene, Når Askepott får prinsen, slutter eventyret. Hverdagen kommer. Prinsen bæsjer mens prinsessen pusser tenner. Var det dette vi ville? Skulle eventyret bli så realistisk?

De to parterapeutene forteller fra

jobbhverdagen at mange par de snakker med skulle ønsket de hadde tatt praten om forventninger lenge før. Gunnar sa at vi nesten burde hatt «forventningsavklaring» som et fag i grunnskolen.

De fortalte om sine erfaringer, om hva de tenker er vanlige problemstillinger for par som de møter på jobben sin. Gjerne trenger partnerne å snakke om at de er i forskjellig prosess – der en vil bli og en vil gå. Ofte ønsker de å formidle til hverandre alle de sårbare tingene som har skjedd i løpet av forholdet.

«Trenger vi egentlig parforholdet?» spurte Gunnar. Siv svarte at det nok var enklere når paret hovedsakelig var en reproduktiv institusjon, og ja, da trengtes denne enheten. Hun refererte til Esther Perel, som sier at de som har det godt i forholdet har det bedre enn noensinne, og de som har det vanskelig har det verre enn noensinne. Forholdet fyller så mange behov: partneren skal gi oss trygghet, skal stimulere oss åndelig og seksuelt, skal være vår beste venn, og skal legge til rette for vår personlige vekst. Forholdet er også en sosial markør – et tegn på vellykkethet.

Tenker man på alle de forventninger og ideer et forhold skal romme er det nesten rart at noen klarer å holde sammen. Gunnar spurte Siv hva som kan være suksessfaktorene for et godt forhold? Som Gottmann-kjenner refererer hun til forskning på temaet, om samlivshuset med tillit og forpliktelse, om å vende seg mot hverandre, vise interesse, beundring og glede. Hun sier hun i sin familie kjente et «master couple», nemlig tanten og onkelen. De var så greie med hverandre, holdt hender når de var ute og gikk, og hadde så godt humør. Deres hemmelighet var at de hver fredag satte av tid, pyntet seg, spiste et bedre måltid og delte en flaske Reiler Vom Heissen Stein. Det var deres tid i uka, deres rituale.

Gunnar Martinsen

Siv Sæveraas

Gunnar sier at han ofte henter inspirasjon fra folk han møter, men like gjerne fra film, litteratur og kunst. Han deler et dikt skrevet av billedkunstner Marianne Heier: «Det som er oss», og reflekterer rundt dette.

Fra hverdagen som terapeuter delte de hva de synes kunne være utfordrende. Gunnar synes syting kan være vanskelig, men har lært av Anne Øfsti at syting nok er halve befolkningens eneste uttrykksform. Siv synes det kan være vanskelig å jobbe med skyld og manglende ansvar. Igjen forteller hun om eget brudd, og tenkte den gangen at alt var eksmannens skyld. Hun ble likevel bevisst at hun ikke skulle gå i offerrollen, og ikke la det gå ut over barna.

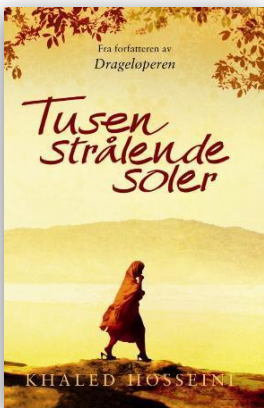
Avslutningsvis snakket de to terapeutene om parforholdet om 50 år: hvordan vil det da se ut? Gunnar innrømte at han ikke er så optimistisk på det varige parforholdets vegne. Han tenker at vi har for høye krav til hverandre og stadig lettere for å gi opp. Siv er på sin side optimist. Men det betinger at

parprosjektet ikke først og fremst handler om fullbyrdelsen av et individuelt prosjekt. Hun mener pendelen kan snus og at kollektivistisk tankegods igjen kan vinne fram i vår tenkning om parforholdet. Hun har gjennom sitt prosjekt ved et barnehjem i Nairobi sett hvor viktig og nyttig lojalitet til lokalsamfunn, familie og Gud kan være for å kjenne at man er del av et fellesskap. Alternativet tror hun er at ensomheten brer om seg i kjølvannet av lykkejakten.

**PODKAST:
SAMTALE:
SKRÅBLIKK PÅ
MODERNE
PARFORHOLD**

BØKER

Mitt navn er May Synnøve Rygh og kommer fra Vedavågen, Karmøy. Til daglig er jeg familieveileder på Familiesenteret, et tiltak gjennom barneverntjenesten. I tillegg er jeg klasselærer for VID sin videreutdanning Familieterapi og systemisk praksis, avdeling Sandnes. Jeg har alltid lest, i perioder mer enn andre. Er boka er god, leser jeg den ferdig så fort jeg greier. Omtrent uavbrutt. Akkurat som med en god serie på Netflix, bare et kapittel til. Og enda et..Har ikke vett til å legge den fra meg. Under pågående leseprosjekter er jeg den første til å melde meg frivillig til å luften bikkja. Lydbok på ørene. Så er det et par ukers pause, litt bedre tid til ungene, mens fortellingen fortsatt lever i tankene. Her har jeg samlet noen av de bøkene jeg gjennom tidene har funnet leserverdige.

Tusen strålende soler - Khaled Hosseini

Vi befinner oss i et krigsherjet Afghanistan fra 1960 - tallet og utover. "Tusen strålende soler" følger to kvinneliv: Mariam og Laila. Mariam, som er harami, et «uekte barn» vokser opp i en jordhytte sammen med moren utenfor landsbyen. Her dyrker hun forestillingen om pappaen som besøker henne en gang i uka, men som verken kan eller vil behandle dette barnet som hans ni andre. Hun forguder faren, og tror på alt han sier, selv om det meste er løgn. Når Mariam blir 15, lover faren henne at hun skal få se filmen Pinocchio på kinoen hans. Faren kommer ikke, så Mariam drar inn til Teheran. Faren slipper henne ikke inn, og en av tjenerne følger henne hjem. Utenfor huset, henger moren i et tre, død.

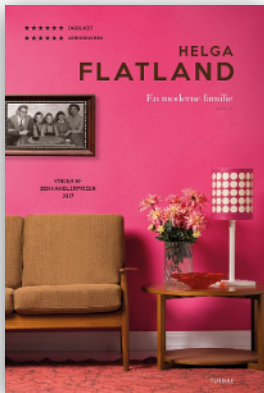
Femten år gammel blir hun giftet bort til den betydelig eldre Rasheed, som flytter henne til Kabul og kler henne i Burka. Rasheed voldtar henne etter at han oppdager at hun ikke kan få barn. Rasheed gifter seg etterhvert også med unge Laila, som kan gi han barn.

En bok som setter igang noe i meg. Jeg gråter, jeg gremmes, jeg overveldes av varme følelser. Jeg bøyer meg i støvet for forfatterens evne til å bruke

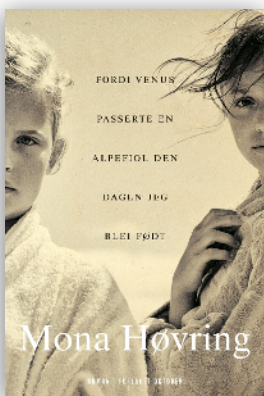
Familien -pluss en - Per Jensen og Håkon Hårtveit.

Jeg kommer ikke utenom. Som fersk student på Diakonhjemmet var dette den aller første boka jeg leste, og som for meg ble en slags reiseguide i dette nye landskapet jeg beveget meg inn i. Teori, familieterapeutiske tilnærminger og kliniske konsekvenser. Et slags kinderegg for en nyklekt student, men som også bidro til økt appetitt på mer litteratur. En fagbok med substans, humor og forfattere som «bjudar på» Hva mer kan man ønske?

En moderne familie - Helga Flatland

I En moderne familie er det de voksne søsknene Liv, Ellen og Håkon som vekselvis forteller. Innledningsvis reiser søsknene til Italia for å feire farens 70 års dag. Under middagen annonserer foreldrene at de har bestemt seg for å skilles. Dette blir starten på en kaotisk periode for familien. En moderne familie tar, med en humoristisk undertone, for seg hva som skjer når en familieenhet splittes opp. Vekslvis analyserer Liv, Ellen og Håkon søskeforholdet, foreldrenes skilsmisse i, og egen «væren i verden». Flere ganger tar jeg meg i å le, gjenkjennende. Diskurser om kjærlighet utfordres, idealer om familieliv brister. En bok til ettertanke og inspirasjon, og som er et forenklet bilde på hva vi møter i terapirommet.

Fordi Venus passerte en Alpefiol den dagen jeg ble født - Mona Høvring

Jeg kjenner ikke forfatteren, men Mona Høvring kommer fra samme sted som meg. Og innimellom liker vi hverandres innlegg på instagram:-) Vi har, i ulike tiår, vanket i samme miljø, kjent lukt av hav, fiske og kristenmannsblod. Det, sammen med den litt rare tittelen, førte meg inn i denne usedvanlig vakre romanen. I boka møter vi søstrene Martha og Ella, som skal tilbringe noen korte vinteruker på hotell i en fjellbygd. Martha er nettopp skrevet ut fra et nervesanatorium. Ella er med for å passe på henne, og det er hun som er forteller. Vi får høre om søstrenes oppvekst, og forstår at det nære forholdet de hadde som barn ble endret i ungdomsårene, og er nå preget av underliggende konflikter. Jeg startet på boka som lydbok, men måtte fort gå over til papirform. Jeg vil påstå at leseropplevelsen blir en overveldende annen slik. Språket i boka er nemlig usedvanlig levende og rikt, så mange ord og setninger som må fordøyas. Som fortjener å henge litt i løse lufta, før de tar bolig i meg. Det merkes at Høvring er poet. Lettlest, men ikke lett fordøyelig!

Parterapi - Kjærlighet, intimitet og samliv i en brytningstid. Anne Kyong Sook Øfsti

Forfatteren inspirer, med sitt fokus på hvordan språket i bruk konstituerer vår oppfattelse av temaer som samliv og kjærlighet. Overførbart til andre viktige temaer, som familier, barn og utenforskap. Dette er en bok jeg stadig kommer tilbake til, som utfordrer meg og bidrar til refleksjon rundt hvordan jeg som terapeut påvirker og snakker ut ifra diskurser. Bokas favorittavsnitt må siteres her: «Vi som terapeuter kan, om vi orker, slippe marginale stemmer til, for å skrive mennesker inn i et fellesskap. De marginale stemmene er ikke ekstreme. De legger seg tett opp til det normale, for å bli akseptert, og anerkjent. Som en lillesøster som vil bli hørt. Eller en gråtone som vil bli sett» (s. 129). Bør leses av alle som jobber med par og familier!

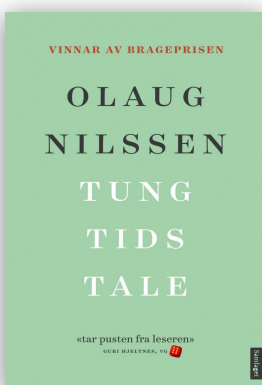
Blomstene hemmelige språk - Vanessa Difenbaugh

Victoria har hatt en turbulent oppvekst og blitt sendt fra fosterforeldre til fosterforeldre. Misbruk, brudd og skuffelser gjør den vesle jenta hard og aggressiv. 10 år gammel blir hun tatt i mot med åpne armer av Elizabeth. Gjennom blomstene klarer de to å kommunisere. En vakker og gripende skildring av et barnesinn med dype sår. Blomstene hjelper henne å snakke, føle og leve. Der man forventer å finne en enkel kjærlighetsroman, finner man et budskap som går langt utenfor de vante rammene. Kan leses som en fortelling om å slippe taket i det trygge, for å tørre å satse på å bli lykkelig sammen med andre. Om sårbarhet som uttrykkes med sinne, om å trå feil, lære seg å innfinne seg med konsekvensene, og velge å gå videre. Det handler om selvstendighet og samtidig ensomhet. Søken etter nærhet og behov for å være alene. Det handler om svik, om grusomme handlinger, og det handler om tilgivelse.

Tante Ulrikkes veg - Zeshan Shakars

En seniorforsker fra NOVA ønsker å kartlegge hverdagen til unge i Groruddalen og søker etter mulige «respondenter» gjennom mail. Vi er på 2000-tallet, de to ungdommene Jamal og Mohammed fra Stovner svarer. Begge bor i Tante Ulrikkes vei, i samme blokk, men ulik oppgang, og de kjenner hverandre, uten å være nære venner. Boken tar utgangspunkt i deltakelsen deres. Gjennom prosjektet får vi innblikk i Mohammed «Mo» og Jamals hverdag. To vidt forskjellige som sådan. Jamal er ikke så flink til å uttrykke seg skriftlig, og han får derfor sende inn lydfiller. Mo skriver velartikulerte eposter. De er begge født inn i et nasjonalt utenforskap, men de løser det på ulike måter. Mo er en vellykket norsk-pakistaner som lykkes i skolevesenet. Så flink er han at statsministeren kommer på besøk til skolen hans. Jamal er hans rake motsetning, sliter på skolen, og har et språk som kan karakteriseres som ghetto-slang; «skikkelig scpaa, ass» En bok som gir en viktig stemme til en hel generasjon av innvandrere. Samfunnskritisk, og det på sin plass. Den gir meg som leser et innblikk i en kultur jeg kan alt for lite om, og noe jeg etter å ha lest boken skammer meg over. Samtidig nok inspirasjon til å gjøre noe med nettopp det.

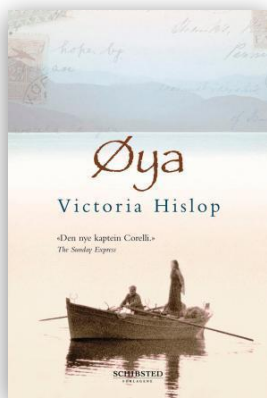
Tung tids tale

Som student på Diakonhjemmet, nå VID, ble jeg i en av Per Jensens forelesninger introdusert for begrepet resonans. Sjelden har noen bøker gitt mer gjenklang i meg som denne. Nilssen forteller en sterk historie om hvordan det er å være forelder til et barn med autisme. Hennes kamp mot byråkratiet, alle tenkelige følelser som trenger seg på, også de man ikke kan snakke om. Olaug gjør det, likevel. Befriende, ekte og brutalt og vakkert. Jeg har ingen problemer med å forstå at forfatteren vant Brageprisen for denne lille, store romanen og plogspissen av en bok. Har lest den flere ganger, og kommer til å lese den igjen.

Det muliges kunst, Jon Gangdal

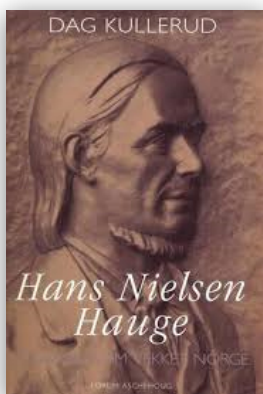
«Det muliges kunst» handler om å ta utgangspunkt i hvilke muligheter vi har og ikke i våre svakheter og begrensninger. Den er et vitnesbyrd og en historiefortelling over hva man kan få til i livet, uavhengig av funksjonsnivå. Selv om boka er skrevet i forbindelse med Beitostølen Helse- og idrettsenter sitt 50 årsjubileum, mener jeg den er uten slagside, og at den kan leses av alle som ønsker å lære. Utenforskap, menneskeverd og utvikling er temaer, skrevet frem på levende vis med situasjonsbeskrivelser fra brukeres fortellinger. Et godt valg å la Jon Gangdal formidle historien. En bok som beveger og inspirerer!

Øya - Victoria Hislop

Småbarnsmor og tidvis lite av både tid og overskudd til ymse litteratur - Øya er den boka jeg tar med til varmere strøk, smugleser fra bassengkanten i øyeblikk frie fra solkremsmøring, barn-som-vil-ha-is og fredsmekling. Og jeg må innrømme at det er denne kategori skjønnlitteratur jeg har konsumert mest av de siste årene.

En forutsigbar, men dog sterk og hjerteskjærende historie fra en tid da det var knyttet mange fordommer til spedalskhet og faren for smittsomhet. En fortelling om kjærlighet og svik, om livet på den greske øya Spinalonga på godt og vondt. Alexis Fieldings mor, Sofia, har aldri fortalt noe om bakgrunnen sin. Alt hun vil si er at hun vokste opp i en landsby på Kreta før hun flyttet til London. Da Alexis bestemmer seg for å dra til Kreta, får hun med seg et brev fra moren. Dette blir hun bedt om å overlevere til ei gammel venninne. Da hun ankommer landsbyen Pláka, oppdager Alexis at den ligger et steinkast fra den forlatte øya Spinalonga, ei øy som tidligere var bebodd av spedalske. Når hun møter morens venninne, Fortini, får hun høre historien om oldemor Eleni og døtrene hennes, og en familie som var hjemsoekt av tragedier, kriger og lidenskap.

Hans Nielsen Hauge - Dag Kullmann

I år er det 250 år siden Hans Nielsen Hauge ble født, og i den anledning anbefaler jeg gjerne biografien om hans liv, av Dag Kullmann. Fortellingen om en gårdsgutt, en åker og et møte med Gud / noe større enn seg selv. Om vendepunkt. Som førte til at Hauge ble den enkeltpersonen som har hatt størst innflytelse på norsk kirkeliv etter reformasjonen. Jeg lar meg inspirere av denne mannen, som hadde som mål å myndiggjøre mennesker. I en tid der kirken ikke lengre kunne tilfredstille de følelser og lengsler som rev i menneskene. Folk sultet, sykdommer herjet og tok mange menneskeliv. Alkoholforbruket lå i gjennomsnitt på 20 liter pr. innbygger, inklusiv barn. I en tid da revolusjonskrigene hjemsoekte Europa. Nye tanker strømmet på, å rhundet nærmet seg slutten, undergangsstemning og pessimisme kunne spores over alt. Samtidig vå knet en lengsel etter å gi tilværelsen mening. Hauge stod ikke tilbake for å si øvrigheten rett imot, dersom de rå dende verdiene undergravde menneskers verdighet. Han tok til orde for likeverd mellom kjønnene, og nølte ikke med å utnevne kvinner til ledere i de lokale foreningene. Han tok et viktig samfunnsansvar i å bli en stemme for marginaliserte grupper, han utgjorde en forskjell for de som levde i utenforskap. Like aktuelt i dag, som

Når tiden er ute av ledd:

Sitatet «Time is out of Joint», er hentet fra Shakespeares «Hamlet». Det er som om tiden er ute av ledd og verden tar en pause. Koronakrisen ryster vår verden og alt det vi har bygd opp, men det flotte med oss mennesker er hvor mye det skal til før vi gir opp håpet. Det kan hjelpe oss gjennom krisen og pandemien.

Tekst: Bjørn S. Hesla

Vi lever i en skjellsettende tid med et nytt omdreiningspunkt. Så hva er det som kjennetegner denne tiden, og hvordan er det å være menneske i denne tiden? Det kan være bevisstgjørende å tenke over at vi står oppe i en pandemi og huske på at vi lever hele livet. Det er ikke alt vi får gjort noe med, noe ligger utenfor vår kontroll, men vi kan selv velge hvordan vi vil forholde oss ut ifra der vi befinner oss.

Vi er globalt fanget i en periode av usikkerhet og usikkerhet, hvor oppgaven er å holde ut og tåle spenningen og usikkerheten og bli båret av en tro som hviler i tilliten til at det er noe større enn oss selv. Nøkkelen er å øve på å takle risiko, ut ifra at vi er sårbare. Vi er ikke uovervinnelige, ikke totalt beskyttet.

Brutal erkjennelse

Det er en brutal erkjennelse å se at alt det vi har bygd opp over århundrer, kan endres på noen måneder. Ord som arbeidsledighet, permisjoner, økonomisk krise, konkursbo, nedstenging og hjelpepakker fylles vi av i nyhetene. Dette ryster både verden og selvfølgelig også hver en av oss. For krisen viser oss hvor avmektige vi er, når alt kommer til alt. Vi er vant til at ting går sånn noenlunde som planlagt. Toget kommer, flyet går på tiden, barna går til skole, de voksne har et arbeid, en hverdag og et liv. Vi prøver å ha kontrollen og lever som vi har det, men vi har ikke kontroll. I

koronakrisen ser vi det vi ikke vil se, det som skjer er blitt noe dagligdags. Fra tidligere vet vi at katastrofer kan inntreffe; en tsunami som skyller vekk en badeby, et terrorangrep, en bilulykke med tragisk utfall. Det forskrekker oss, men frem til nå har vi kunnet trøste oss ved tanken om at det skjer sjelden. Det er ikke dagligdags. Covid-19 er blitt dagligdags. Hver dag hører vi om nye forhøyede dødsfall, antall smittede og innleggelses. Covid-19 kan ramme oss alle, og det gjør det. Den er ikke en sjeldenhet.

Tvert imot går den som et damptog gjennom samfunnet. Vi vil alle gjerne unngå å bli dens neste passasjer. Vi vil komme oss ut av vår avmektighet og ta kontrollen over situasjonen. En del av krisen er å erkjenne at det kan vi ikke. Ingen er fritatt for fare, men vi kan ta våre forholdsregler og gjøre noe med det vi kan gjøre noe med – ut ifra en ide om at vi alle har den tiden vi trenger for å kunne gjøre det som trengs.

Håpet

Men vi har håpet, det kan vi holde opp som noe ingen kan ta ifra oss. Eller som forfatteren Dy Plambeck som jeg har hentet inspirasjon fra til denne teksten, skriver i sin salme «Hold håpet op»:

***Hold håpet op og hold det udstrakt foran mig
her er en fremtid, her er liv, han er på vej.***

Håp i koronaens tid

Håpet er ikke noe vi nødvendigvis selv skal bære. Hvis vi ikke makter det og selv må tre til side, så er det en annen som overtar og holder håpet for oss - så vi kan fortsette å lyse for hverandre og til hverandre.

Håpet kan hjelpe oss gjennom pandemien. Det er en livsvilje i det Martin Luther sa: «Selv om jeg visste at dommedag kom i morgen, ville jeg stadig plante et epletre i dag.» Det er håpets drivkraft. Håpet er ikke noe vi kan kjøpe, for det kan vi bare ta vår hvile i. Den danske teologen K.E. Løgstrup sa det slik: «Håbet er til, hvad der rækker ud over vores magt.»

I håpet må vi gi oss hen til noe utenfor oss selv og til hverandre. Å være sammen i det håpløse oppløser nemlig håpløsheten selv. Det kan være mitt håp for koronakrisen: At vi forstår at intet menneske er en øy, vi er bundet sammen ved at alt henger sammen med alt.

Angsten i livet

Alle mennesker i verden har det tilfelles, at vi blir født og dør. Mellom de to ytterpunkter ligger livet. Selv om man blir født på sin egen

måte og dør sin egen død, så binder det oss sammen som menneskehet, at vi har en felles forståelse av rammen for det vi kaller livet – fra fødsel til død.

I vanskelige tider henter vi gjerne frem noen ord fra Johannes: «La ikke hjertene bli grepet av angst.» Da gjelder det å finne kildene som gjør at man klarer å motstå angsten, og kjenne at man tilhører noe større.

SETTER IKKE PUNKTUM.

Frank Eriksen med ny diktsamling: BARKEFJØRER

Like før jul tikket det inn en mail fra Frank Eriksen. Han har over flere år bidratt i Metaforum før det ble digitalt. Selv skriver han at han ikke er så flink med internett og slikt, men han vil gjerne få presentere sin nye diktsamling for leserne. Selvfølgelig kan han det. Her skriver han om seg selv.

Frank Eriksen (født 22.juni 1947 i Åsnes i Solør) er en norsk forfatter. Han er mest kjent som lyriker, men har også skrevet viser, skuespill og roman.

Eriksen vokste opp på et bureiserbruk i Åsnes. Han har vært bosatt i Hamar siden 1974. Han er utdannet som klinisk sosionom og har også tatt høyere utdanning i familierapi og har arbeidet som terapeut og mekler ved det offentlige familievernkontoret i Hamar siden 1982. Han var aktiv på landsplan i årene med OFO (Offentlige familievernkontorers organisasjon) og har vært medlem i Norsk forening for familierapi siden 1987. Eriksen har således opp igjennom årene vært av

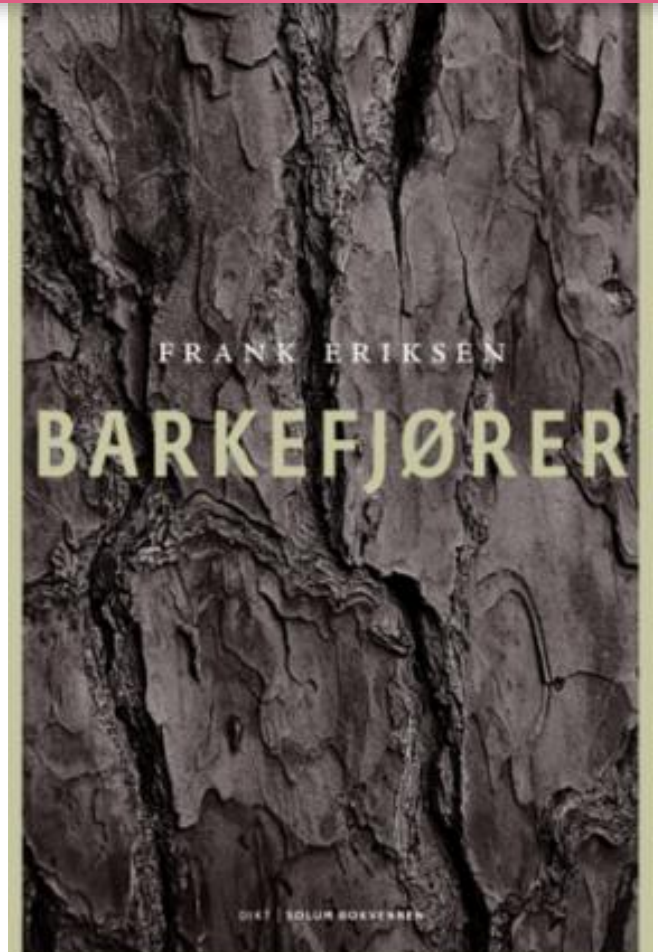
bidragsyterne i Metaforum. Før han gikk av med alderspensjon 31.desember 2014, samlet han essays han har skrevet i fagtidsskrift innen familierapifeltet. Essaysamlingen fra 2014 heter Stedet forandrer seg når ordene kommer ut – stemmer fra familievernets historie.

Frank Eriksen har siden 2015 drevet enkeltpersonforetaket MELLOMROMMET HAMAR med overskriften Poet og parterapeut. Våren 2021 tar han imidlertid sikte på å avvikle denne virksomheten. Som han sier: «Alt har sin tid.»

Men forfattervirksomheten gir han seg ikke med. Før julen 2020 kom han ut på Solum Bokvennen Forlag med diktboka

Frank Eriksen

BARKEFJØRER. Dette er den syvende diktsamlingen han gir ut på dette forlaget. «Eriksen har et forfatterskap som framstår både som typisk og helt sentralt i hedmarkslyrikken», leser vi på Wikipedia, «med diktsamlingen UROEN REISER HODET (2015) kommer de to motsetningene i forfatterskapet hans fram – det jordnære og drømmen ut – begge til uttrykk som en lengsel etter noe annet. Det kan være lengselen tilbake, til barndommens rike, til slekta og Solør. Men enda mer handler det om lengselen bort, til de ukjente rikene som må skrives før de finnes. Og i UROEN REISER HODET er det i dette spenningsfeltet diktene utvikler seg.» I Store Norske Leksikon

leser vi: «Karakteristisk for diktningen hans er koblingen mellom sinn og natur, indre og ytre landskap. Ofte har han kretset omkring minner og oppbrudd, men like mye om det som binder og knytter sammen.»

Nå er han altså ute med nye dikt. Poesiforsker og professor Ole Karlsen er begeistret. Vi får lov til å sitere følgende: «Kjære Frank. Takk for bok. Den kom i posten i morges, og jeg har alt lest den. Her var det dikt som jeg virkelig setter pris på, mye å kjenne seg igjen for en småbruker-/vegarbeidersønn fra Løten. I går satt jeg og leste Lars Amund Vaages roman og ble mektig imponert over hans beskrivelse av hvordan det var for en

smågutt å dra slipestein så alle ljåene fikk riktig egg og ble skarpe nok, slik kulturkunnskap kan Lars Amund, og det er ikke lenger så mange som kan. Men du kan det også – fra møkkakjøring til potetplukking, dette er viktig og umistelig kunnskap du bevarer i skrift, meningstapet i vårt samfunn med så stor

omdreiningshastighet som vi har nå, er enormt. Så det er en viktig bok du har skrevet, den er god, og jeg ble sterkt berørt av den. Takk!»

Metaforum trykker med tillatelse av forfatteren to litt kortere dikt fra BARKEFJØRER, Solum Bokvennen Forlag 2020:

SIBIRSK

Jeg spurte aldri mor om hvorfor hun
plantet et lerketre
hadde hun i seg det finske, nesten
russiske –
hun så ut som en babusjka før hun
hengte fra seg hodetørkleet
lerketreet likte seg så godt at det måtte
felles
jeg mistet aldri den
gylne gule fargen før nålene falt av
de nye grønne, blomminga
de gule skjellene etterpå
de blanke dagene

LOCUS

Jeg har lest opp et dikt tilegnet en
bessfar
arket deles ut
åtteåringen ved siden av meg holder
arket lenge
peker på bakenfor det siste ordet
spør meg:
«Hvorfor står det ikke punktum?»
jeg svarer:
«Jeg setter ikke punktum»
hun blir sittende ved siden av meg
slipper ikke taket i arket
ser på punktumet som ikke er

Les anmeldelse i Hamar Arbeiderblad

Få et innblikk i det fascinerende sinnet til den ironiske forfatteren, humoristen og historiefortelleren Fran Leibowitz i en samtale med Martin Scorsese.

NETFLIX

Mine topp 10 album

Cecilie Erichsen Lærkerød
Familieterapeut og jobber ved
Bjørgvin Familiekontor i Bergen.

1. **Tracy Chapman** «New beginning» utgitt i 1995

Med favorittlåter; « give me one reason» og «the promise” . Tracy Chapmans album «New beginnings» var gitt til meg i gave før jeg som 20 åring skulle flytte fra Bergen for å studere i Stavanger. Jeg dro helt på egenhånd, satte meg på båten til

stavanger, spent og full av forventning og klar for «new beginnings». Albumet ble hyppig spilt på cd spilleren. Jeg flyttet i hybelhus på Madla og opplevde noen av de beste årene i mitt liv. Til de såre tonene til Tracy ble det skapt nye vennskap og romanse, spillkvelder og gode dype reflekterte samtaler.

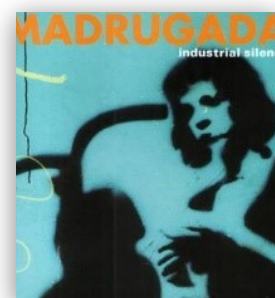

2. **COLDPLAY** “Ghost Story- LIVE” utgitt I 2014

Med favorittlåter: “Magic” og “sky full of stars”.

Coldplay har lenge vært et favorittband. Chris Martin sin spesielle stemme får meg til å føle

mye. Musikken treffer midt i hjertet. Jeg har likt de tidligere albumene også, men «Ghost story» traff spesielt godt. I sanger som «Magic» og «A sky full of stars» har jeg funnet både trøst og håp.

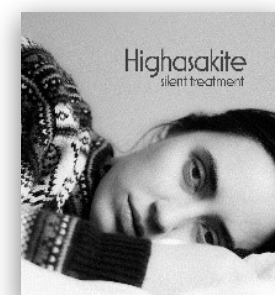

3. **MADRUGADA** “Industrial science” utgitt I 1999

Med favorittlåter: “Shine” og “strange colour blue”

Madrugada og Sivert Høyem er en stor favoritt som har blitt med meg over tid. Madrugadas album «industrial silence» var mye spilt på hybelhuset i Stavanger. Den ble også ofte tatt frem senere når jeg og min mann kjøpte leilighet på Nordnes i Bergen. Virkelig fantastisk musikk, og

stemmeprakten til Sivert er noe for seg selv, med den dype sexy røsten, samtidig bløt som fløyel. Etter at Madrugada ble splittet, har jeg vært på mange konserter med Sivert Høyem i Bergen. Spesielt sammen med jentegjengen i Alversund, hvor alle er like begeistret for denne flotte høye nordlendingen med den store stemmen. Min drøm er å høre han LIVE ute i vill norsk natur.

4. **HIGHASAKITE** “Silent treatment” utgitt i 2014

Favorittlåter: “lover, where do you live?” og “Hiroshima”

Highasakite er en spennende gruppe, jeg har hørt på dem siden de kom ut med sitt første album i

2010. Albumet «Silent treatment» og «Uranium heart» høres ofte fra min høyttaler fra kjøkkenet mens jeg lager mat.

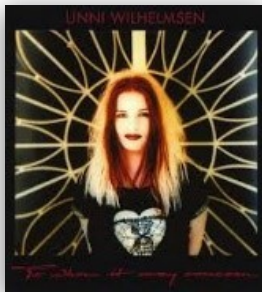

5. AURORA
"all my demons greatng me as a friend" utgitt I 2016

Favorittlåter: "running with the wolves" og Warrior".

Aurora er en uslepen diamant fra Os, og har en helt spesiell

fortryllende stemme. Hun er eksentrisk av natur og synger som en fortryllende alv i ringenes herre. Hun roer ned mitt indre, men er også god å ha i øret når jeg jogger. Da spesielt «running with the wolves».

6. Unni Wilhelmsen
"To whom it may concern" utgitt I 1996.

En ungdomsfavoritt, introdusert til meg fra min søster. «It means you to me now» var en lystig sang som minner meg om fine opplevelser i

mitt barndomshjem hvor det å finne mer ut av hvem jeg ville være når jeg gikk fra ungdom og inn i gryende ung voksen.

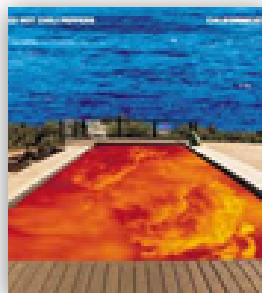
Favorittlåter: "this means you to me now"

7. MADONNA
"the immaculate collection" 1990, samle album

Favoritt låt: "la isla bonita» og «Holiday» Når fredagen kommer, og jeg trenger å legge fra meg ukens strev og innta helgens avslapning og

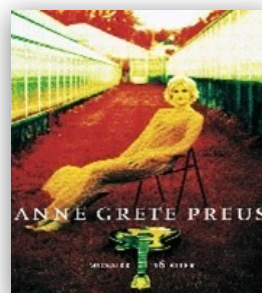
gleder tar jeg ofte frem gamle minner. Da hører jeg på Madonna, som jeg både har danset og sunget til mang en gang gjennom oppveksten. Spesielt liker jeg samlealbumet hennes «the immaculate collection» som kom ut i 1990.

8. RED HOT CHILI PEPPERS
« Californication" utgitt 1999

Red Hot Chili Pepper, var et album vi hørte mye på i ung voksen alder.

Den bringer frem minner fra sydenturer og fester jeg har vært på med gode venner.

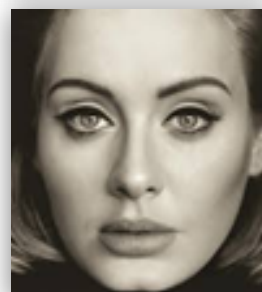

9. Anne Grethe Preus
"Mosaik - 16 biter"

Favorittlåt: "Når himlen faller ned"

Anne Grethe Preus har jeg fått mer sansen for på grunn av hennes flotte tekster. Hun leker med ord og

nyanser i tekst som jeg synes er fasinende. Og at hun våger å synge med din dype raspede røst gjør det bare enda mer spennende. Så synd at hun gikk bort så altfor tidlig.

10. Adele
"25" utgitt 2015

Favoritt låt: " hello" Adele, en stor sangerinne. En sjelden god sanger med et register utenom det vanlige.

Det var en lang periode hun produserte hit etter hit. Jeg liker godt hennes «25» album. Hun virker som en «ekte»sanger som formidler tekst og følelse i sangene sine på en magisk måte.

”Erfaringer og utfordringer i relasjonsarbeid”

Systemisk kafé på Frølich 6. juni 2006

ved Hilde Ingebrigtsen

Sommerdag i Oslo. Utenfor Frølich i sol og halvskygge sitter Vigdis Wie Torsteinsson, Astri Johnsen og Rolf Sundet sammen med mange kjente og ukjente fjes. Tom Andersen kommer ruslende. Gjennom hilsninger og klemmer bekreftes relasjoner og tilhørigheten til NFFT-klanen. Smil og latter sitter løst, før vi beveger oss ned i den libanesiske delen ”Al Chouf” i underetasjen, hvor de samtalende etter hvert tenker seg på høye barkraker, slik at de forventningsfulle, nærmere 100 fremmøtte, skal kunne se og lytte best mulig. NFFT har måttet vike plassen for svensker i dag. Det er deres nasjonaldag, og i Oslo er det tradisjon for å feire den på Frølich, vi er derfor henvist til kjellerlokalet!

NFFTs leder Hans Christian Michaelsen (HC) ønsker velkommen, takker og presenterer de fire samtalepartnerne som på kort varsel steppet inn, da Lynn Hoffman måtte gi avbud til kveldens systemiske kafé. De fire samtalepartnerne er velkjente fagpersoner for alle innen feltet. Det er styrets intensjon å lage flere systemiske kafeer på Frølich, uformelle samlinger hvor fagpersoner intervjues, samtaler og reflekterer over fenomener, egen praksis og erfaringer fra feltet.

Invitasjonens assosiasjoner

HC starter med Rolf og undres hva han tenkte da han ble spurt om å komme? Rolf Sundets tanker gikk til Lynn Hoffmans bok ”Foundations of Family Therapy”, selve grunnboken fra familierapeutisk praksis som han leste på psykologskolen. Ved gjennomlesning av sin egen hoved-oppgave, undret han: ”Var jeg virkelig fremsynt den gangen, eller har jeg bare tenkt én tanke som psykolog?” Han ønsker å fremheve to temaer som har vært viktige for ham: 1) Terapi kan ikke læres av teori, det læres gjennom praksis (og nettopp her har Lynn vært viktig som

inspirator) og 2) med utgangspunkt i en artikkel i Family Process i 1981-82 som tok for seg motstandsbegrepet på en ny måte; ikke knyttet til klienten, men motstand som et metodeproblem for terapeuten.

Astri Johnsen forteller at hun ble oppringt av Anne Andersen som introduserte kveldens tema som familierapiens utfordringer fremover og hvilken plass har familierapien i relasjonsarbeid. For Astri gikk tankene til de begrepene fra systemisk familierapi som fortsatt er levende med i teori og praksis: Sirkularitet – feed back – kontekst. Og, siden hun selv er spesielt opptatt av nyere selvpsykologi (Daniel Stern), nyttigheten av å utvide konteksten for forståelse av relasjoner, både for de systemiske begrepene og selvpsykologien. Tankene gikk også til en provoserende artikkel av Lynn Hoffmann (1991) hvor hun brukte begrepet ”psykologiens hellige kuer” om bl.a selvbegrepet, - og Astri tenkte: Hun kan ikke ha fulgt med og lest nyere utviklingspsykologi, hvor ”de hellige kuer” forstås på nye måter i kontekst.

Vigdis Wie Torsteinsson ble oppringt av Astri som sa: "Hadde det ikke vært gøy å gjøre noe sammen?", og hennes tanke var: Det å jobbe sammen er viktig, og en aften med gjengen er ikke å forakte, spesielt ikke på Frølich, hvor hun tilbrakte flere diskusjonskvelder på slutten av 80-tallet etter filosofiforelesninger, den gang hun var fattig student og enslig mor, den gang det også dreide seg om å skaffe penger til mat og husleie! Lynn Hoffmanns "La oss legge makt og kontroll bak oss" var viktig.

Kontekst og kultur betyr mye for hvordan relasjoner utvikler seg. Det er et politisk tema, og Vigdis ønsker mer opprørsånd hos terapeuter i dag, at vi tar et standpunkt mot main stream og at vi påpeker sammenhenger som er skadelig for mennesker og relasjoner, og strukturer og kulturer som fremmedgjør mellom-menneskelige relasjoner.

Tom Andersen kommer til slutt. I introduksjonen konstaterer han at det han hadde tenkt å si er borte, men med henvisning til John Shotter sier han at relasjoner kan samtales om på mange nivåer; som politisk, etisk, filosofisk og kulturelt fenomen, og knytter dermed an til alle de andres innlegg. Om Lynn Hoffman, som han verdsetter høyt, fremhever han hennes evne til å samle de som samles bør og det at hun ikke har funnet opp en egen praksis, men alltid prøver ut i praksis i møtet; og at hun (i likhet med Tom selv, min bemerkn.) tar veldig avstand fra instrumentell praksis. Han forteller også at hun hadde gledet seg til å komme til Skandinavia denne våren, til Finland, Tromsø og Oslo.

Hva utfordrer og inspirerer

Astrid Johnsen fanger opp Toms bemerkning om instrumentell praksis og beveger seg over i nåtidige og fremtidige utfordringer: "Vi er

opptatt av relasjoner. Det som bekymrer meg er at denne opptattheten deler vi ikke med våre klienter!", sier hun, og henviser til en nylig publisert artikkel hvor klienter blir spurt om sammenhengen mellom bl.a. depresjon og ADHD og relasjoner... Alle trodde det hadde noe med genene deres å gjøre. Hvordan skal vi som terapeuter forholde oss til en slik oppfatning av egen situasjon? Hvordan klarer vi å forholde oss til nyere forskning, eks. biologisk / nevrologisk forskning? Astri er kjent for sin kunn-skapsrikdom, og i pinsen leste hun en spennende bok om psykoanalyse, hvor begrepet mentalisering var sentralt. (Affect Regulation, Mentalization and the Development of the Self. Forf: Fonagy, Peter et al. Karnac books 2004 (karnacbooks.com)) Denne boken tar for seg nyere forskning om tilknytning, miljø/arv-debatten og ny nevrobiologisk forskning på hjernen. Den stiller spørsmål ved hva denne forskningen betyr for psykoanalytisk tenkning og praksis. Vi må også la oss utfordre av nyere forskning, sier Astri Johnsen og henviser til konferansen "Det greske kjøkken" i Sulitjelma i 1988, hvor matematikere, psykologer, filosofer etc. møttes til dialog. Tom Andersen var en av initiativtakerne, og Astri benevner dette evenementet som forbilledlig.

Rolf Sundet mener man kan bli gal av oversvømmelsen av forskning som på død og liv skal omdannes til klinisk praksis (les: manualisering). Han vil heller snu på flisa og spørre hva slags erfaringer har vi fra praksis som er nyttig for forskning (og undertegnede minnes Eia Asen på Risørseminaret for noen år siden, som ikke sterkt nok kunne understreke at vi måtte ta utfordringen om forskning på egen praksis). "All teori og vitenskap," fortsetter Rolf, "skal oversettes til nytte for brukerne". Terapi er ideografisk, det handler om enkeltsaker, å oppfatte den

særlige stemmen. Den oppløyde marka handler om å bygge terapi på brukernes premisser, det er i det området vi skal generalisere teori og vitenskap.

Patologiorienteringen sniker seg inn i alle teoriretninger, systemisk terapi har også vært patologorientert, likeså kognitiv terapi. Kan vi i stedet for "feil" tenke på dem vi møter som konsulenter for hva som ønskes? Har vi i det hele tatt teknikker og metoder som ikke er patologi/feil-orientert?

Vigdis Wie Torsteinsson synes å vakle litt på sin barkrakk, og sier at dette er en stor diskusjon. I det enkelte møte handler det om å jobbe med den feed back klientene gir, spørre om det vi gjør sammen er nyttig. Hun undres om vi er "nyhetsnarkomane", eller om vi kan respektere den tradisjonen vi står i? Selv har hun jobbet med spiseforstyrrelser i årevis, og klientene har vært mange steder og kjenner de samme terapeutene som hun kjenner, - uten å ha "fått dreis på å komme seg ut av problematikken". Det handler om hvordan man er terapeut. Deler vi med hverandre? reflekterer hun videre. En ting er hva vi sier til brukerne, men hva sier vi til hverandre? Finnes det en hermeneutisk mellomposisjon, ikke enten terapeuten som ekspert eller klienten som ekspert?

Tillit er relasjonens viktigste premiss

Tom Andersen minner om at det var Phillippe Caillé, Håkon Hårtveit og Charlotte Buhl som først introduserte Milano-teamet i Norge, og dermed den systemiske tenkningen innen vårt fagfelt. Han viser til John Shotter og Wittgensteins kortversjon: Alle forklaringer må bort! Teori kommer fra røtter/overblikk – over det vi kan SE. Det vi driver med i terapi er usynlig. Han snakker om tillit som relasjonens viktigste premiss, og eksemplifiserer fra Tromsø-teamets samarbeid med Paraguay og Argentina hvor et 4 ukers opphold som var lovet, med et administrativt pennestrøk ble redusert til 2

uker, og satte tilliten i relasjonene på prøve. Hvem man kan stole på er også – ikke minst i Latin Amerika – et grunnleggende kulturelt fenomen (jfr. bestemødrene på Maiplassen). Man må ikke si mer enn man kan stå for i dialogen med andre. (Og jeg lytter til et ekko av den brasilianske filosof og frihetskjemper Paulo Freires forutsetninger for dialog, - kjent her i Norge gjennom" De under-

tryktes pedagogikk" fra 80-tallet, - for øvrig også den inspirator Just Therapy Group fra New Zealand har valgt seg.).

Og Tom beveger seg videre, inn i samtalen, det å være i samtalen, følge ordene. Om å utvikle folks historier på to ulike måter: gjennom spørsmål som appellerer til sansene eller spørsmål som appellerer til intellektet.

Sansespørsmål kan for eksempel være når klienten snakker om å få fred: "Hvis du skulle spasere inn i ordet fred, hva ville du se der, hva ville du høre, hva ville du kjenne, hvem ville du være sammen med der?" Da kommer beskrivelser som er sanselige, og noe annet skjer enn når vi spør intellekt-spørsmål. Det er det usynlige i terapi, det usynlige vi driver med i relasjonsarbeid. Det å la seg bevege inn i klientens landskap som å la seg bevege av musikk. Toms ord står og dirrer et øyeblikk, før HC bryter inn med: "Du sier alt er relasjoner, Tom. Kan dere kom-mentere noe på spenningene, problemene og kompleksiteten i det norske samfunnet i dag? Kort kommentar fra Tom igjen med henvisning til John Shotter:

"Folk har ikke problemer, de har vanskeligheter med å orientere seg videre".

"Gud velsigne forskjellene?"

Rolf Sundet som innspill til Vigdis: "Jeg trur at det er noe med at i ulike kontekster blir vi som terapeuter opptatt av forskjellige sider av relasjonen. Det første jeg lærte var: Det er viktig å høre på folk! Kan jeg det enda? Kan vi

utfordre konteksten vi er i? ” Han gir eksempel på ulike strukturer når de arbeider seks timer sammenhengende (med innlagte pauser) i stedet for en time i uka.

Vigdis Wie Torsteinsson går videre på Rolfs innlegg og snakker om regelbrudd som en mulighet til å utvide kontekst slik at nye narrativer kan vokse fram. Hun fastslår også at det i arbeidskontekst er viktig å velge sine kamper, at Thomas Nagels bok ”A View from Nowhere” gir et innblikk i flere måter å forstå teori på, og at Gadamer anbefales hentet fram, han snakker om teori som noe som vokser ut av klok praksis. Og hun minner om at det er viktig å definere hvordan man bruker ordet teori.

Astri Johnsen fremholder at det ikke er noen uenighet i at beskrivelser er viktige, men understreker at noen liker forklaringer. Hun gir eksempel fra en familierapi med en tvangspreged tenåringsdatter, hvor nettopp det at terapeuten presenterte mulige forklaringer fra nyere forskning på fenomenet, var det som ga tillit i relasjon til terapeuten. Akkurat som klienter, er vi terapeuter forskjellige, vi må ta i bruk forskjellige innfallsvinkler i det relasjonelle samarbeidet.

Tom Andersen utbryter: ” Ja, Gud velsigne forskjellene!” Og minnes igjen overgangen fra det lukkede rom i Tromsø til de reflekterende team ute i folks nærmiljø, som han i ettertid ser også var en politisk beslutning. At han tok doktorgraden nettopp for å kunne fristille sin praksis fra ”kontoret” til å oppsøke folk i deres naturlige nettverk.

Rolf Sundet understreker at det er forskjell på hvordan han snakker om terapi og hvordan han snakker i terapi. Man bruker ikke de samme ordene. For Rolf er teorilesning en kilde og inspirasjon til metaforer i terapirommet, ikke som noe han bruker direkte i terapi. Han gir et eksempel fra terapirommet: En samtale med en far til

en gutt med ADHD. Det har vist seg at faren ikke har styring overhodet, men selv avviser han at det er noen problemer. I neste time forteller Rolf en historie om hunder, hvor konklusjonen er at noen reagerer bedre på mannlige stemmer, basstemmer. Far blir etter dette aktiv på en ny måte i forhold til sin sønn.

Noen synspunkter i pausen: Det er tid for pause, og forsamlingen beveger seg opp trappen og ut i den lyse sommerkvelden, mens samtalepartene fortsetter blant tilhørerne. Jeg hører en undring: Er det en motsigelse her i synet på relasjons-arbeid mellom Tom Andersen og de tre andre deltakerne i samtalen? Noen synes å mene at Tom ikke relaterer seg til de andres innspill, andre mener han nettopp gjør det, men kanskje på et annet plan? Noen er lettere irriterte, og opplever at samtalepartnerne i liten grad følger opp hverandres innspill og bygger på dem. Andre forstår det som om de snakker om det samme, men fra hvert sitt ståsted. Noen ville ønsket mer tydelighet på forskjeller, at vi generelt er altfor høflige med hverandre. Det er som på et hvert slektsstevne bemerker en - til stor latter, man glatter over og er hyggelige mot hverandre, men det finnes tabuer som ikke berøres.

Og samtalen fortsetter

Tilbake i kafésamtalen ber HC om en kort runde til refleksjon.

Tom Andersen ønsker å tydeliggjøre sitt budskap. Det politiske handler om å være i deres (klientenes) kontekst. Det er deres tid: ”Hvordan vil dere bruke dette møtet. Det etiske handler om å være i deres ord. ”Jeg vil du skal utfordre meg?” – Hvordan vil du jeg skal utfordre deg? ”Det vet jeg ikke før du har gjort det” – Røft kommer som et ord – Hva er det motsatte av røft? Det filosofiske handler om at folk uttrykker seg på ulike måter; noen prater, noen gråter, noen er tause. Tom

minner om Bahktin som sier: Når min ånd skjenkes til en annen, i det møtestedet er sjelen. Da blir det et møtested mellom sjeler. Det er i korthet hva jeg driver med, sier Tom.

Rolf Sundet tar tråden fra Tom og forteller om deres første møte i Tromsø i 1988. Rolf skulle til Tromsø og fortelle om Maturana, og fikk se sin første tape med reflekterende team. Det var et sjokk. Hvorfor hadde ingen tenkt på å snu lys og lyd før? Ofte gjør vi det samme igjen og igjen. På Østlandet tenker vi ofte at det er her det skjer forandring. Her er institusjonene, skolene etc. Kanskje er det i ytterkantene, i det marginale at endring kan skje? Det andre sjokket i Tromsø handlet om tempo. Toms måte å være i den andres ord. Og Rolf understreker at vi alle vet og kjenner Toms måte, - den er nydelig. Erkjennelsen som kom etter hvert var at slik kan ikke jeg være, jeg må finne min måte i relasjonen til klienten, en måte som passer mitt gemytt, OG - jeg må også vite at jeg er i den andres vold, bedømmelsen skjer alltid av klienten.

(I min indre dialog hører jeg nå filosof Kjetil Eikeset forelesning om den danske filosofen Løgstrups teori om å se "den andres ansikt og la seg berøre av det", som burde vært pensum i all terapiopplæring, tenker jeg!)

Vigdis Wie Torsteinsson minner om at all terapilitteratur er full av terapeuter. For klienten det VI som er den andre - det går begge veier. Hvis jeg tenker slik, må også jeg synliggjøre meg uten å usynliggjøre eller umyndiggjøre den andre. Om det etiske minner hun om at an-svar-lig-het har svar i midten!

Rolf Sundet: Klienten sier: Jeg vil vite hva du vet. Jeg vil vite hva du har lært på skolen, så kan jeg bestemme om jeg vil bruke det. Det å skrive uttalelser, hjelpe klienter til trygdekontor, UDI når det er det de ber om og trenger, er også viktig. En forlengelse av det politiske i relasjonsarbeid handler også om å være praktiske aktører.

Tom Andersen vet ikke riktig om han er enig med Rolf. Astri Johnsen kommer inn og understreker at det er viktig ikke å bli ekskluderende. For henne som terapeut er bruk av metaforer og metaforiske historier nyttig, og det har hun også fått bekreftet gjennom klientenes feed back. Rettferdighet og urettferdighet er viktige begreper å utforske. Når dere sier dere ikke er opptatt av teori, hvordan henger det sammen? Du leser da både Bahktin og Shotter, Tom, og henviser til Wittgenstein stadig. Og du leser og henviser mye til teori, Rolf.

HC åpner for kommentarer fra salen, og her er noen smakebiter: Claus Fasting: Tom, det er da ikke bare Den andre. Det er flere andre. En ny stemme lar seg høre. Bente Møllergård (leder for Museet for flyktninger og innvandrere - som anbefales besøkt): Dere er så fantastisk flinke med ord. Tom, du snakker om å miste evnen til å orientere seg. Handler det om hva vi tåler av hverandres smerte? Makt har dere som terapeuter, uansett. Er det noe med formen som legger premisser?, undres hun. Og minner om at respekt handler om å se i samme høyde som. Tom sier at Wittgenstein maner oss til å se en gang til. Han understreker at han i terapirommet selvfølgelig ikke sier at folk har orienteringsvansker, og gir et eksempel på bevegelsen, bruk av verb, ikke substantiver for å skape bevegelse. "Min mann er farlig." Når var han farlig sist, hva hendte etter/før han ble farlig. Inger Olsen minner om at mange terapeuter har gått/går i terapi selv. Hva har vi sjøl opplevd som nyttig av vår samtalepartner?

Tanker på hjemveien

Systemisk kafé er over for denne gang, og vi går ut i den lune junikvelden. På hjemveien må jeg tilstå for meg selv at jeg er litt skuffet. Jeg vet at alle disse fire er fagpersoner med kunnskaper og erfaringer som jeg verdsetter høyt å lytte til, og nesten alltid lar meg

inspirere av. Men på en eller annen måte ble de ikke riktig synlige for meg i kveld. Kanskje var det formen, lokalet eller barkrakkene som var uheldig, kanskje var det for mange som skulle si for mye på for kort tid? Kanskje ble de for demokratiske? Ble det for høflig til å bli utfordrende? Spøker Janteloven innenfor vår kultur også?

Personlig ville jeg foretrukket to samtalepartnere som kunne gått mer i dybden (slik disse kaféene vanligvis er organisert). Takk i alle fall. Systemisk kafé er et spennende og utfordrende konsept som kan utvikles og prøves i ulike former.

Takk til deltakerne og takk til NFFT for mot og initiativ.

Metaforums utsendte: *Hilde Ingebrigtsen,*
Aker Familiekontor

Vil du anmelde èn av disse bøkene?

Vi i redaksjonen har ikke mulighet til å anmelde alle bøkene vi får til gjennomsyn. Den som ønsker å gjøre det vil få den til odel og eie. Send mail til erna.tysko@metaforum.no så sender vi boka.

ps. Vi må ha din anmeldelse senest 20. april 2021

Fenomenologi i helsefaglig forskning **Lisbeth Thoresen, Gro Rugseth og Hilde Bondevik**

Fenomenologer er verken enige om det filosofiske grunnlaget eller den vitenskapelige framgangsmåten. Forfatterne er bevisst på disse utfordringene og hjelper leseren til å gjøre selvstendige vurderinger av både styrker og svakheter ved fenomenologien.

Forfatterne bruker eksempler fra egen forskning og forklarer hvordan fenomenologi kan være relevant i helseforskning.

Boken er tilpasset målgruppen som er helsefagstudenter på masternivå.

Helsefagenes etikk - En innføring. 2. utgave **Åge Wifstad**

Helsefagenes etikk handler både om møtet med enkeltmennesket og om utfordringer på institusjons- og systemnivå. Her blir du kjent med etiske utfordringer som alle helsearbeidere bør kjenne til og reflektere over.

Forfatteren drøfter spørsmål som hva det vil si å arbeide for pasientens beste? Hvilke etiske hensyn er viktige innenfor helseopplysning? Hvordan skal man prioritere mellom ulike helsetiltak? Han legger mer vekt på eksempler enn på etiske teorier og forankrer etikken i samfunnsoppdraget og lovgivningen. Hvert av de syv kapitlene avsluttes med en gjennomgang av hovedpunktene.

I andreutgaven er teksten gjennomgående revidert, og de nye nasjonale retningslinjene for helsefagutdanningene (RETHOS) er implementert.

Forfatteren henvender seg til helsefagutdanninger på universitets- og høyskolenivå; som studenter innen psykologi, medisin, sykepleie, fysioterapi, ergoterapi og vernepleie.

«Åge Wifstad er en helt.» skrev B. Hofmann, Tidsskrift for Den norske legeforening, begeistret da førsteutgaven kom i 2013.

Kunsten å formidle forskning - En skriveguide for fagfolk Aage Rognsaa

Ønsker du å formidle forskningsbasert kunnskap? Vil du bli enda bedre til å skrive klart, men også kreativt? Har du lyst til at flere skal få innsikt i det du forsker på og brenner for?

Kunsten å formidle forskning er en håndbok for deg som vanligvis skriver akademiske tekster beregnet på fagfeller, men som ønsker å formidle faget ditt til et større publikum. Den tradisjonelle akademiske skrivemåten fungerer dårlig når man skal skrive bøker som skal nå bredt ut eller kronikker for vanlige avislesere. Da må man bruke en annen form, den dialogiske stilen. Nestor i godt språk, Aage Rognsaa, gir de konkrete skriverådene du trenger når et fag skal formidles til de som ikke allerede er innviet i fagkretsens innerste kammer. En rekke av skriverådene kan også brukes om du skriver for studenter og vil at de skal forstå betydningen av forskningen og faget. Her lærer du blant annet:

- hvordan du kan vekke lesernes interesse
- hva som er klart språk, og hva som er et kreativt språk
- hvordan du kan finne den optimale strukturen som passer for ditt stoff
- hvilke virkemidler de beste forskningsformidlerne benytter seg av
- hva en skikkelig god metafor kan gjøre for formidling av forskning

Boka har en rekke eksempler, valgt fra forskningsformidlingens øverste hylle. Blant andre: Matthew Walker, Daniel Kahneman, Malcolm Gladwell, Giulia Enders, Anders Johansen, Anne Sverdrup-Thygeson, Erling Sandmo, Toril Moi og Dag O. Hessen.

Snipp, snapp...

Så har vi kommet til siste side for denne gang.

Vi håper du har likt det du har sett og lest.

Neste nummer kommer....

15. mai 2021

Alle i Metaforumredaksjonen vil gjerne ønske alle våre lesere en riktig fin høst!

I mellomtiden kan du følge oss på Facebook....

Metaforum

NFFT

...eller du kan lese våre andre utgivelser

METAFORUM-digital

Ikke allerede medlem?

KLIKK HER

METAFORUM